NAJER FOLKSBLAT
Oplata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פרייז 15 גראשען

10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 170 | Łódź, Czwartek, 23 lipca 1936 | אדרעס: לאדז, פעטריקאווער 21 טעל. 224-71 Adres Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. pocz. 1.06 | לאדז, דאנערשטאג פ' דברים ד' אב תרצ"ו | 14-טער יאהרגאנג

פראפ. חיים ווייצמאן לייקענט
די אראבישע ידיעות, אז יוד. אגענץ זאל האבן מסכים געווען אפצושטעלן די עליה

לאנדאן, 22 (יט"א טעל.)

איין אנ'ערקלעהרונג צו דער יודישער טעלע־גראפען־אגענטור וואס איז היינט מיטוואך געמאכט דורך דעם לאנדאנער עקזעקוטיוו פון דער יודישער אגענץ, ווערען קאטעגאריש אפגעלייקענט די קלאנ־גען אז די ציוניסטישע עקזעקוטיוו זאל כלומרשט זיך נישט אנטקעגנשטעלען דאס אפשטעלען די יו־דישע עליה אויף דער צייט ווען די קעניגליכע קא־מיסיע וועט זיין אין ארץ־ישראל און אז ד"ר חיים ווייצמאן זאל האבן מסכים געווען דערויף.

די דאזיגע ערקלעהרונג איז געקומען צוליב די קלאנגען. וועלכע האבען זיך פערשפרייט אין ארץ־ישראל און שטאמען פון אראבישע קוועלען, אין דער דאזיגער ערקלעהרונג ווערט געזאגט:

ד"ר ווייצמאן לייקענט קאטעגאריש די קלאנ־גען וואס שטאמען פון אראבישע קוועלען, אז די ציוניסטישע עקזעקוטיוו זאל האבען איינגעשטימט אפצושטעלען די יודישע עליה קיין ארץ־ישראל אויף דער צייט וואס די קעניגליכע קאמיסיע וועט ווילען אין ארץ־ישראל, אויב די עליה זאל ווירק ליך אפגעשטעלט ווערען אויף דער דאזיגער צייט וועט דאס זיין א ברוך אין צוטרוי צו דער ארץ־ישראל־רעגירונג און די יודישע אגענץ וואלט גע־האט דערצו זעהר גרויסע פארבעהאלטען, אלע קלאנגען וועגען דעם זענען אבסאלוט גרונדלאז.

ירושלים, 22 (יט"א טעל.)

די עקזעקוטיוו פון דער יודישער אגענץ אין ארץ־ישראל האט היינט פערעפענטליכט א קאטעגא־רישע הכחשה אויף די קלאנגען, וועלכע זענען פערשפרייט געווארען דורך אראבישע קוועלען, אז די יודישע אגענץ האט געזאלט מסכים זיין אויף אפשטעלען די עליה אויף דער צייט וואס די ענגלישע קאמיסיע וועט זיין אין ארץ־ישראל.

אין דער הכחשה ווערט אונטערגעשטראכען אז די אגענץ איז געגען יעדען פרוב אפצושטעלען די עליה, ווען דאס זאל אפילו זיין דער פרייז פאר אפשטעלען די אונרוהען אין ארץ־ישראל.

לאנדאן, 22 (יט"א טעל.)

פון פערשידענע קרייזען מאכט מען א דרוק אויף דער ענגלישער רעגירונג, אז זי זאל אפ־שטעלען די יודישע עליה אויף דער צייט וואס די קעניגליכע קאמיסיע וועט זיין אין ארץ־ישראל.

ערפאלגען פון רעגירונגס־מיליטער
איבער די אויפשטענדיגע אין שפאניען
1000 דערהרגעטע. עטליכע טויזענד פערוואונדעטע אין בארצעלאנא

פאריז, 22 (ספ. טעל.)

פון מאדריד מעלדעט מען, אז רעגירונגס־אפ־טיילונגען, וועלכע בעשטעהן פון מיליטער, צי־וויל־גווארדיע. מיליץ און אפטיילונגען פון דער סאציאליסטישער און קאמוניסטישער יוגענד אין א צאהל פון 150 טויזענד מאן, האבען נעכטען ארויסמארשירט פון מאדריד אקעגען די אויפשטענ־דיגע, די אפטיילונגען ווערען בעגריסט דורך אער אפלאנען, גרעסערע אפטיילונגען פון די צובונטע וועטע זענען קאנצענטרירט געבען טונעל אויף דער באהן־ליניע מאדריד־בורגאס.

פאריז, 22 (ספ. טעל.)

פון מאדריד גיט מען איבער: לויט ידיעות פון אפיציעלע קרייזען, זענען די שטעט סעוויל און בארצעלאנא. וועלכע זענען געווען פערנומען דורך די אויפשטענדיגע, זענען נעכטען צוריק בע־זעצט געווארען דורך דעם רעגירונגס־מיליטער, די אויפשטענדיגע, וועלכע האבען געהאט בעזעצט דעם פארט מאהאן, וועלכער איז די הויפט־באזע אויף די באלעארישע אינזלען, האבען זיך אויך אונטער־געגעבען דער רעגירונג. דאס רעגירונגס־מילי־טער האט צוריקגענומען די שטעט אמעריא און אנדא..יען און גיכאן אין אסטוריען

מאדריד, 22 (ספ. טעל.)

1 א זייגער ביינאכט האט דאס אינערן־מיניסטער יום ארויסגעגעבען פאלגענדען קאמוניקאט: ס'זע־נען אפגענומען געווארען פון די אויפשטענדיגע גיאן, אלמעריא, אלקארא, די אויפשטענדיגע האל־טען זיך נאך אין סאראקאסא און וואלא־דאליד.

דער גארניזאן אין גראנאדא האט זיך אונטער־געגעבען דעם רעגירונגס־מיליטער. און א פליה־אפטיילונג האט באמבארדירט די אויפשטענדיגע אין אין לא קאראנא.

סאראגאסא, אלקאגאר און טאלעדא וועלען באם באמבארדירט ווערען.

4 שפאנישע שיפען האבען באמבארדירט צע־אושא.

פאריז, 22 (ספ. טעל.)

פון אראן מעלדעט מען: 4 רעגירונגס־שיפען האבען באמבארדירט די שטאט צעאושא

פאריז, 22 (ספ. טעל.)

פון מאדריד מעלדעט מען, אז אויף דער נעכ־טיגער זיצונג פון מיניסטארען־ראט זענען אנגע־נומען געווארען א רייה רעפרעסיע־פעראָרדנונגען בנוגע די אויפשטענדיגע. צווישען אנדערען האט דער מיניסטארען־ראט בעשטעטיגט א געזעץ־פראָ־יעקט וועלכער אנערקענט אלע מלוכה־בעאמטע וואס האבען אונטערשטיצט דעם אויפשטאנד אלס פיינד פון דער מלוכה, די דאזיגע אלע בעאמטע ווערען בעזייטיגט פון זייערע אמטען.

די בערזע איז געשלאסען געווארען ביז'ן 26. יולי. אזוילאנג ווי די בערזע איז געשלאסען פער־פליכטעט אנ'אלגעמיינער מאראטאריום, פון די בענק קען מען ארויסנעהמען העכסטענס 2000 פעסעט, א חוץ אויב מ'דארף געלד אויסצוצאהלען ארבייטער און אנגעשטעלטע.

פאריז, 22 (ספ. טעל.)

די רעגירונג אין מאדריד האט דורך ראדיא פערעפענטליכט, אז מאלעגא געפינט זיך צוריק אין די רעגירונגס־הענד. אויך איז צוריקגענומען געווארן אלקאזאר און גוואדאלאכארא.

בארצעלאנא, 22 (ספ. טעל.)

בעת די לעצטע קאמפען אין בארצעלאנא זענען געפאלען 1000 דערהרג'עטע און עטליכע טויזענד פערוואונדעטע.

לופט־עסקאדרע האט בעקומען א בעפעהל צו באמבארדירען די קאשארנען פון סאראגאסא.

די גאנצע באלעארישע אינזלען געפינען זיך אין די הענד פון דער רעגירונג.

ביי די גענעראלען פראנקא, גאדער. קאפאנעלאס, רעל לאנא, פאנרול און זאמאקא זענען אפגענומען געווארען אלע רעכט.

אזאנא ארעסטירט?

פאריז, 22 (ספ. טעל.)

די ראדיא־סטאנציע אין קארדאבא האט איבער־געגעבען א ידיעה, אז דער פרעזידענט פון שפאניען אזאנא, זאל כלומרשט זיין ארעסטירט דורך די אויפ־שטענדיגע און איז איצט אינטערנירט אין מאגשאנ־דער.

די דאזיגע ידיעות ווערען נישט בעשטעטיגט דורך קיין שום קוועלע. דערביי דארף מען דערמאנען, אז די ראדיא־סטאנציע אין קארדאבא געפינט זיך אין די הענד פון די אויפשטענדיגע.

די קארדאבער סטאנציע האט אויך נישט איבער־געגעבען קיין שום איינצעלהייטען ביי וואס פארא אומשטענדען דער פרעזידענט אזאנא זאל האבען ארעסטירט געווארען דורך די אויפשטענדיגע.

ליסאבאן, 22 (ספ. טעל.)

די סעווילער ראדיא־סטאנציע האט 4 א זייגער פערעפענטליכט פאלגענדען קאמוניקאט:

די מאדרידער רעגירונג האט דעמיסיאנירט, איהר ארט האט פערנומען א רעוואלוציאנערער קא־מיטעט אונטער דער אנפיהרונג פון אזאנא.

ארויסשיקען די שפאנישע פאשיסטען פון פראנקרייך

פאריז, 22 (ספ. טעל.)

די „הומאניטע" פערלאנגט ארויסצושיקען פון פראנקרייך די אנפיהרער פון די שפאנישע רעכטע פארטייען.

(ווייטער זעה 3־טע זייט)

טאג־טעגליך

פוילען און דאנציג

מיר האבען נעכטען איבערגעגעבען די שטים פון לאנדאנער „טיימס" וועלכער שטעלט די השערה, אז די לעצטע פעראָרדנונגען פון דאנציגער סע־נאט זענען ארויסגעגעבען געוואָ־ען מיט דעם ווי־סען און שטילער הסכמה פון פוילען.

איצט זענען מיר אין דער לאגע מיטצוטיילען. אז אויך א גרויסער טייל פון דער פראנצויזישער פרעסע שרייבט, אז די דאזיגע פעראָרדנונגען זענען ארויסגעגעבען געוואָרען מיט דער פערשטענדיגונג פון פוילען.

ווייטע" שרייבען די דאזיגע פראנצויזישע צייט־טונגען, אז פוילען וועט מוזען ענדערען איהר פאָ־ליטיק, אז זי וועט געשטעלט ווערען פאר דער נויטווענדיגקייט אויסצוקלייבען „צווישען גענף און בערלין", און ווייטער שרייבען די פראנצויזישע צייטונגען אז צו פוילען געהער דאס אונטערנעהמען די איניציאטיוו מכח די דאנציגער סענאט־פער־אָרדנונגען, אויב פוילען וויל נישט אין דער הינ־זיכט זיין טעטיג — שרייבט איינע פון די צייטונגען קען די פעלקער־ליגע נישט זיין מעהר פויליש ווי פוילען.

פערשטעהט זיך, אז אזא פאָרשטעלען דעם ענין מצד דער ענגלישער און פראנצויזישער פרעסע האט געמוזט ארויסרופען א רעאקציע אין דער פוי־לישער עפענטליכער מיינונג, א טייל נעכטיגע צייט־טונגען שרייבען אז מיט די דערמאָנטע אינסינו־אציעס וויל מען אין פראנקרייך שטערען די פוי־ליש־דייטשע דערנעהנטערונג און די גוטע שכנות־דיגע בעציהונגען.

וועגען דעם עצם ענין שרייבט די נעכטיגע סאנאציע־פרעסע: ס'זענען פערהאן צוויי קאטעגאָר־יעס דאנציגער פראגען, פראגען וואס זענען נוגע די אינטערעסען פון פוילען און פראגען פון דער אינערליכער דאנציגער פאליטיק, אויב ס'האנדעלט זיך וועגען די ערשטע, האט קיינער אין דער וועלט נישט קיין ספקות, אז פוילען וועט קיינמאָל נישט ערלויבען צו בעריהרען איהרע רעכט אין דאנציג, יעדער אטענטאט אויף די פוילישע רעכט אדער פון די פוילישע פריווילעגיעס וואָלט זיכער גלייך אנגעטראָפען אויף א געהעריגער רעאקציע, פוילען וואָלט זיך נישט בעקלאָגט אין גענף, נישט געזוכט איהר רעכט אין די אינטערנאציאָנאלע טרי־בונאלען — נאָר מיט איהר כח וואָלט זי געצוואונ־גען צו שאנעווען איהרע רעכט.

פוילען האט אבער פרינציפיעל נישט קיין סיבה זיך אריינצומישען אין די אינערליכע אנגעלעגענהיי־טען פון דאנציג. דאס איז די זאך פון דער פעלקער־ליגע אונטער וועמענס אויפזיכט ס'געפינט זיך די דאנציגער קאנסטיטוציע, פוילען האט שטענדיג און וועט שטענדיג בלייבען טריי דער פעלקער־ליגע.

י.

אונזער וואָרט

ס'זעהט אויס, אז ס'האלט ביים סוף

דער אראבישער שטרייק און די טעראָר־אקציע דויערט שוין 3 חדשים. די פערלוסטען פון די אראבער אין מענשען זענען גרויסע, די מאטער־יעלע הזיקות אונגעהויערע, די אראבישע מאסען זענען אויסגעפייניגט געוואָרען און זענען ערשעפט און דער אראבישער אייהער־ראט האט נישט אויפ־געוויזען די מאסען קיין שום ערפאלג פון דער אקציע.

די אראבישע אנפיהרערשאפט ווייס גאנץ גוט, אז נאך לאנג וועט זי די אראבער נישט קענען האל־טען ארגאניזירט און דיסציפלינירט, אויב זי וועט נישט כאטש אויפווייזען א מינימאלען ערפאלג פון דער אונטערגענומענער אקציע. צוליב דער לאגע האט מען געשיקט די אונאפיציעלע אראבישע דע־לעגאציע קיין לאנדאן, כדי זי זאל זעהען כאטש עפיס אויסצופועלען און דעמאלט קענען אויף א מעהר אדער ווייניגער בכבודן אופן אפשטעלען די אקציע, אבער אויך די דערמאָהנטע דעלעגאציע האט גארנישט אויסגעפועלט און וועט וואהרשיינליך צוריקקומען אין דער ערשטער העלפט פון קומענ־דיגען חודש מיט לעדיגע הענד.

ווי אזוי־זשע זאל דער אראבישער אויבערראט אפשטעלען די אקציע אויב ער וויל נישט, אז די מאסען זאלען רעוואלטירען געגען ראט אליין פאר אריינפיהרען זיי אין א טעות? האט מען לעצ־טענס אנגעהויבען מיט פראוואקאציעס, די כאראק־טעריסטישע פון אלע איז די לעצטע, טאקע פון סאמע לעצטען טאג, פון אלע אראבישע קוועלען: סיי פון אויבערראט און סיי פון דער פרעסע האט מען עהערנעכטען און נעכטען פערשפרייט קלאנגען, וועלכע מ'האט געוואָלט פעסטשטעלען אלס פאקטען, אז די יודישע אגענץ און די ציוניסטישע עקזעקוטיוו איז איינגעגאנגען דערויף, אז די יו־דישע עליה זאל אפגעשטעלט ווערען אויף דער צייט ווען די קעניגליכע קאמיסיע וועט זיך אויפ־האלטען אין ארץ־ישראל. דערמיט האט מען גע־וואָלט ווייזען די אראבער, אז דורך דעם שטרייק און טעראָר־אקציע האט מען דאך עפיס אויס־געפועלט, דאס איז א סימן. אז עס געהט זעהר שלעכט, אז מ'זוכט שוין אנ'אופן ווי אזוי פטור צו ווערען פון דער בלאָטע אין וועלכער מען איז אליין פערקראָכען.

די יודישע אגענץ און דער ציוניסטישער עק־זעקוטיוו האט פערשטעהט זיך אפגעלייקענט די קלאנגען אויף אזא אופן, אז ס'זאל קיין שום ספק נישט בלייבען, אז די אלע ידיעות זענען גרונד־לאָז. און אנדערש קען עס אויך נישט זיין, דער ישוב און די יודען פון דער גאנצער וועלט קענען גארנישט צולאָזען דעם געדאנק וועגען אפשטעלען די יודישע עליה אפילו אויף איין טאג.

ה.

בלב קרוע ומורתח הננו מודיעים על דבר האסון הגדול שקרה לנו בהלקח מאתנו אשתי, אמי, זקנתנו, חותנותנו, אחותנו וגיסתנו האשה החשובה והצנועה

נ"ע רחל לאה שאנצער
אשת ר' מענדעל נ"י

מביתה ראפאפארט בשנת נ"ד לימי חיי'

הלוי' תהי' היום יום ה' ד' מנחם אב תרצ"ו בשעה 1 אחה"צ מבית האבל נאוואמיעסקא 19.

השרויים בצער עמוק
משפחתה המתאבלת.

קאנפערענץ פון גערינג מיט מינ. בעק זאל פארקומען אין דאנציג

וו אַ ר ש אַ, 22 (טעל.)
די פרעסע־אַגענטור מעלדעט פון דאַנציג:
ווי מיר ווערען געוואויר, יעט אין די נאָהענט־סטע טעג קומען קיין דאַנציג דער פּרייסישער פרעמ־יער גערינג.

עס הייסט, אַז דער פרייסישער פרעמיער דאַרף מכלומרשט קומען בלויז אויף דער פאָרשטעלונג פון דער צאָפּאָטער וואַלד־אָפּערע, אין דער אמת'ען אָבער גיט מען איבער פון גוט אינפאָרמירטע פּאָלי־טישע קרייזען, אַז גערינג'ס וויזיט וועט האָבען אַ וויכטיגע פּאָליטישע בעדייטונג.

אין דאַנציג זענען פערשפּרייט קלאַנגען, אז בעת דעם וויזיט פון גערינג'ן וועט קומען קיין דאַנציג אויך דער פוילישער אויסערן־מיניסטער בעק און עס זאָל צווישען ביידע מלוכה־מענער אָפּגע־האַלטען ווערען אַ לענגערע קאָנפערענץ.

פּרעזידענט גרייזער פּראָטעסטירט געגען די מאַניפעסטאַציעס אין פּוילען

ד אַ נ צ י ג, 22 (ספ. טעל.)
דער פּרעזידענט פון דאַנציגער סענאַט גריי־זער, האָט פּראָטעסטירט ביים פּוילישען הויך־קאָמיסאַר אין צוזאַמענהאַנג מיט די מאַניפעסטאַ־ציעס, וועלכע ווערען לעצטענס אָרגאַניזירט דורך דער ים־ און קאָלאָניאַל־ליגע. גרייזער האָט דערביי אונטערגעשטראָכען די שטרעבונג פון דער הויפּט־שטאָט צו דערהאַלטען גוטע בעציהונגען מיט פּוילען.

דער פּוילישער גענעראַל־קאָמיסאַר האָט ער־קלערט, אַז צוליב די אַרויסטרעטונגען אין דאַנציג איז פערשטענדליך די רעאַקציע פון דער עפענט־ליכער מיינונג אין פּוילען. דער גענעראַל־קאָמיסאַר האָט גענומען צו קענטעניש די פערזיכערונג פון גרייזער'ן וועגען זיין ווילען צו דערהאַלטען גוטע בעציהונגען מיט פּוילען.

אַרעסטען פון היטלעריסטען אין פּוילען

ו אַ ר ש אַ, 22 (טעלעפ.) אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן ליקווידירען די היטלערישע געהיימע אָרגאַ־ניזאַציעס, וועלכע באַהאַלטען זיך אויס אונטער פערשידענע נעמען, האָט די מאַכט דורכגעפיהרט אַ גאַנצע רייה נייע אַרעסטען.

אין כאָזשאָוו איז אַרעסטירט געוואָרען דער בעקאַנטער סוחר עדוואַרד צויג. נאָכ'ן פערהער איז ער בעפרייט געוואָרען.

די פּאָליציי האָט אַרעסטירט אַ גאַנצע רייה פּערזאָנען אין כאָזשאָוו, וועלכע האָבען אָנגעהערט צו דער היטלערישער געהיימער אָרגאַניזאַציע „די שוואַרצע האַנד“.

פּראָפּאַגאַנדע־מיניסטעריום אין פּוילען

ו אַ ר ש אַ, 22 (טעלעפ.) ס'קומען פאָר בע־ראַטונגען וועגען אָרגאַניזירען דאָס פּראָפּאַגאַנדע־מיניסטעריום ביים פּרעזידיום פון מיניסטאָרען־ראַט. דאָס מיניסטעריום וועט געעפענט ווערען אין סעפּ־טעמבער. אין דער צייט וועט אויך געשאַפען ווע־רען די נייע פּאָליטישע אָרגאַניזאַציע, בראש פון וועלכער ס'וועט שטעהען פּולק. קאָץ.

מ'שמועסט אויך וועגען ענדערונגען אין מיניסטאָרען־ראַט.

לינדבערג אין בערלין

ב ע ר ל י ן, 22 (ספ. טעל.) לינדבערג און זיין פרוי זענען היינט אָנגעקומען מיט זייער עראָפּלאַן קיין בערלין.

ענטפער פון סענאַטאָר הייִמאַן־יאַרעצקי
אויפ'ן בריף פון פינאַנץ־מיניסטער קוויאַטקאָווסקי

סענאַטאָר הייִמאַן־יאַרעצקי האָט געשטעלט פאָר־גאַנדערטעשיקט אין דער פּרעסע אַ'ן אויפשריפט פון דעם ענטפער, וועלכען ער האָט געשיקט דעם פי־נאַנץ־מיניסטער קוויאַטקאָווסקי אויף דעם פאָרוואורף, אַז סענאַטאָר יאַרעצקי האָט נישט בעצאָהלט דעם הכנסה־שטייער פון די אָבליגאַציעס פון דער קרעדיט־געזעלשאַפט אין דער הויך פון 47 טויזענד 500 זל. סענ. יאַרעצקי שרייבט, אַז די קופּאָנעס פון די אָבליגאַציעס זענען פריי פון שטייער און דערצו איז נאָך פאַרהאַן אַ קלויזולע, אַז פאַר אַלערליי שטייערן פון די דאָזיגע אָבליגאַציעס איז פּעראַנטוואָרטליך די קרעדיט־געזעלשאַפט, אַ חוץ דעם, שרייבט סענ. יאַרעצקי, איז דידאָזיגע הכנסה געווען פערשריבען אין די ביכער און דער שטייער־אַמט האָט ביז־איצט נישט פערלאַנגט דערפון קיין שטייערן. געגען דער שטראָף, וואָס איז אויפ'ן סענאַטאָר דערפאַר אַרויפ־געלעגט געוואָרען, האָט ער אָנגעקלאָגט אין קרייז־געריכט.

נאָכ'ן אָפּרופען דעם לעגיאָניסטען־צוזאַמענפאָהר
צי וועט גען. רידז־שמיגלי האַלטען זיין פּאָליטישע רעדע?

וו אַ ר ש אַ, 22 (טעל.)
אין די פּאָליטישע קרייזען האָט געמאַכט אַ גרויסען איינדרוק דער בעפעהל פון גענעראַל רידז־שמיגלי, צום קאָמענדאַנט פון לעגיאָניסטען־פערבאַנד, אַז דער יעהרליכער לעגיאָניסטען־צוזאַ־מענפאָהר, וואָס האָט געזאָלט — ווי יעדעס יאָהר — פאָרקומען דעם 6־טען שיערפּיען, זאָל הייי־יאָהר נישט פאָרקומען. דער הויפּט־קאָמענדאַנט שרייבט אין זיין בעפעהל, אַז פייערען דעם טאָג פון 6־טען שיערפּיען, וואָס איז אַ אָנדענק פון דעם קאַמף, וואָס פּילסודסקי האָט אָנגעהויבען אין יאָהר 1914, דאַרף מען נישט מיט אויסערליכער פּאָרם, נאָר מיט טיפען אינהאַלט, כדי צוצוגרייטען דעם דאָזיגען „אינהאַלט“ איז נויטיג צייט און דעריבער וועט דער צוזאַמענפאָהר פאָרקומען ערשט איבעראַיאָהר.

דאָס אָברופען דעם צוזאַמענפאָהר איז אַ סענ־סאַציע דערפאַר, ווייל גראָד אויפ'ן לעגיאָניסטען־צוזאַמענפאָהר האָט גען. רידז־שמיגלי, וועלכער פערנעהמט יעצט אַ גאַנץ ספּעציעל אָרט אין דער מלוכה. געזאָלט האַלטען אַ גרויסע פּראָגראַם־רעדע.

מען רעכנט, אַז די רעדע וועט געהאַלטען ווערען אין הערבסט אויף די פייערליכקייטען צום אָנדענק פון'ם העטמאַן טשאַרניעצקי. ביז דעמאָלס וועט שוין מסתמא פּולקאָווניק קאָץ, דער נייער קאָמענדאַנט פון לעגיאָניסטען־פערבאַנד, שאַפען דעם נייעם פּאָליטישען לאַגער, וואָס דאַרף פערטרעטען די אויפגעלעזטע ב. ב.־אָרגאַניזאַציע.

אַ האַלבען מיליאָן יודען זאָלען קאָלאָניזירט ווערען אין אַביסיניען

דער ניו־יאָרקער „מאָרגען־זשורנאַל“ בעריכטעט פון אַדיס־אַבעבאַ:

דער 221־טער לעגיאָן פון דער דיוויזיע „טע־ווערע“, וועלכער האָט אין זיינע רייהען 300 יודישע פריייוויליגע פון פערשידענע לענדער, איז מיט אַכט טעג צוריק אָנגעקומען קיין אַדיס־אַבעבאַ. אַלע זענען געשטעלט געוואָרען אין ציוו לעבען, און נישט אין מיליטערישען דינסט פון וויצע־קעניג גראַציאַני. אונזער קאָרעספּאָנדענט ה' בורלאַ, איינער פון די פריייוויליגע, שרייבט, אַז אין אַדיס־אַבעבאַ זענען געבליבען צוויי יודישע דאָקטוירים: יאַקאָבסאָן און ד"ר רודאָלף לעווי. זיי האָבען נאָך נישט בעקומען קיין ערלויבניש צו פּראַקטיצירען, אָבער אַזוי שנעל ווי זיי וועלען בעקומען די איטאַליענישע בירגערשאַפט — אַלס געוועזענע עטיאָפּישע בירגער — וועלען זיי אויך האָבען דאָס רעכט צו פּראַקטי־צירען.

ביי דרייסיג יודען פון תימן, עגיפּטען און טער־קיי זענען פאַרהאַן אין אַדיס־אַבעבאַ. זייער קליינע קלויז איז פערברענט געוואָרען בעת דער נעגוס געפּעגיו זייערע קלייטען און וואַרשטאַטען, אַם מייסטען לעדער־אַרבייטער און שוסטער, און פער־דינען צום לעבען.

קיין פּאַלאַשען האָט מען נאָך דאַ נישט בעמערקט. אין דער פאָרשטעלונג פון נאַטאַבלען ביים מאַרשאַל גראַציאַני זענען געווען נאָר קאָפּטען (קריס־טען) און מוסולמענער.

אייער קאָרעספּאָנדענט האָט בעקומען אַ לענ־גערען בריף פון איינעם פון די בעקאַנטע ציוניס־טישע עסקנים אין איטאַליען, וועגען יודישע קאָ־לאָניזאַציע־מעגליכקייטען אין אַביסיניען.

געוויסע רעוויזיאָניסטישע פּאָליטיקער, מיט'ן וויסען פון צענטראַל־קאָמיטעט פון דער „נייער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע“, האָבען געמאַכט שריט ביי איטאַליענישע דיפּלאָמאַטישע פערטרעטער אין אויסלאַנד וועגען מעגליכער קאָלאָניזאַציע פון 500 טויזענד יודען אין אַביסיניען.

ווייזט אויס, אַז אין די איטאַליענישע רעגי־רונגס־קרייזען האָט מען שטודירט די דאָזיגע פראַגע און איינגעפונען, אַז מען דאַרף זי נישט אָבוואַרפען אַזוי שנעל.

שט״יגענדע פּאָפּולאַריטעט פון טשעק־אומזאַץ אין פּ. ק. אָ.

די פילע בעקוועמליכקייטען, פון וועל־כע עס גענוסען די בעזיצער פון טשעק קאָנטאָ'ס אין פּ. ק. אָ. פּיהרט דערצו, אַז עס שטייגט אַלץ מעהר די פּאָפּולאַריטעט פון דער דאָזיגער פאָרם אָפּרעכענונגען, וואָס גיט די גרעסטע זיכערהייט און גע־שיקליכקייט. עס איז דעריבער קיין וואונ־דער נישט, וואָס אין משך פון חודש יוני ה. י. איז דער בעשטאַנד פון די 76.622 טשעק־קאָנטאָ'ס אין פּ. ק. אָ. געשטיגען מיט 7.746.828 זל. און האָט איבערגע־שטיגען די סומע פון 180 מיליאָן זל.

נאָך בולטער ענטפּלעקט זיך די וואַק־סענדע פּאָפּולאַריטעט פון דער דאָזיגער אינסטיטוציע, ווען מען נעהמט אין אַכט די ציפערן וועגען טשעק־אומזאַץ אין פּ. ק. אָ. אין דעם ערשטען האַלב־יאָהר 1936 האָט, נעמליך, דער אַלגעמיינער טשעק־אומזאַץ אין פּ. ק. אָ. בעטראָפען 13 מיליאַרד און 343 מיליאָן זל. און אין פערגלייך מיט'ן ערשטען האַלב־יאָהר 1935 איז דער אומזאַץ געשטיגען מיט 143 מיליאָן זל.

כדי צו אילוסטרירען, וויפיל צייט ע[…] ווערט איינגעשפּאָרט אַ דאַנק דעם טשעק־אומזאַץ אין פּ. ק. אָ., איז גענוג אָנצוווי[…] זען, אַז די צאָהל אויסצאָהלונגען א[…] איינצאָהלונגען, וואָס זענען געמאַכט גע[…] וואָרען אויף דעם וועג אין משך פון ערש[…] טען האַלב־יאָהר פון לויפענדען יאָה[…] בעטרעפט קרוב 23 מיליאָן און אין פ[…] פערגלייך מיט'ן ערשטען האַלב־יאָהר 1935 געשטיגען מיט 551 טויזענד.

Dr. med. LEON FAMILIER
אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען
6. שערפּיען 37 בענעדיקט[…]
נעהמט אָן פון 5—7 ווּאַכט.

ד אַ נ ק ז אַ ג ו נ ג.
דערמיט דריק איך אויס דעם האַרציג־סטען דאַנק דעם ה'
ד"ר שפּירא,
פּיעטריקאַווער 114
פאַר דעם גענצליכען אויסקורירען מיין מאַן פון זעהר אַ שווערער קראַנקהייט. און איך ווינש איהם ווייטערע ערפאָלג אין זיין מעדיצינישער טעטיגקייט.
מיט אַכטונג
ר. י. מאַשקאָוויטש
ראַקאָטשינער 24. 5872

בעקאַנטמאַכונג
נאָך אַ גרינדליכען רעמאָנט, ווערט היינט ערעפענט
די גוט־בעקאַנטע איינגעפיהרטע צוקערניע
„ADRIA“
פּיעטריקאָווער 56, אין הויף
ס'ווערט צוגעגעבען טעגליך פריה־שטיק, מיטאָגען און אָווענדברויט
פּריז, געשמאַק און ביליג.
מיט אַכטונג מ. שוואַרצבערג

אויערן, נאָז און האַלז און לונגען־קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פּיעטריקאָווער 67. טעל. 127-81
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א. אַז. וו. ווי אויך אַמבולאַטאָ־רישעס פון 9-2 און פון 4-8 אָווענט
ביי דער קליניק איז טעטיג
אַ רענטגען־גאַבינעט
פאַר דורכלייכטונגען און אַלערליי פאָטאָגראַפיעס

ב ע ק אַ נ ט מ אַ כ ו נ ג.
זונטאַג, דעם 26־טען יולי ד. י. 7 אָווענד קומט פאָר אין לאָקאַל פון בעקער־צעך פּיעטריקאָווער 20, פראָנט, 2 טער שטאָק
אַ גרויסע פערזאַמלונג
פון אַלע בעקער־מייסטער אין לאָדז, מיטגלידער און נישט־מיטגלידער. וואו ס'וועט בעהאַנדעלט ווערען די פראַגע וועגען קענען פיהרען עפענטליכע אַרבייט.
אַלע בעקער־מייסטער ווערען אין זייער אייגענעם אינטערעס אויפגעפאָדערט צו קומען.
די פערוואַלטונג.

אַכטונג, פאַרבען־הענדלער!
עס ווערט בעקאַנט געמאַכט, אַז דאָס בעוואוסטע
פאַרבען־געשעפט א. פ.
„ל. ה. בערגער“
לאָדז, דרעוונאָווסקאַ 5, טעל. 133-39
איז ווייטער געעפענט און עמפּפעהלט זיך די געעהרטע לאָדזער און פּראָווינצער קונדשאַפט.

וויכטיג פאַר דאַמען
נאָר 2 זל. ווערט, פאַר איבערגע־מאַכט די עלטעסטע
היטעו!
אויף גאַנץ נייע ווי אוין נייע היטען צו
3.50
„TOLA“
23 Zawadzka 23

גינעקאָלאָגישער אַמבולאַטאָריום
ביים
„לינת הצדק“
צעגעלניאַנאַ 17
טעל. 115-11
איז טעטיג יעדען טאָג פון 9—10 פריה און פון 3—4 נאָכמ.
אונטער דער לייטונג פון די בעסטע ערצטליכע ספּעציאַליסטען.

אַכטונג קצבים!
די קצבים, וואָס מען וועט ביי זיי געפינען אַ גאַנז אָדער עוף אָהן בלאָמבע, וועלען נישט בעקומען קיין הכשר.
די הכשרים אויף חודש אב ווערען אַרויס־געגעבען די נייע וואָך.
ועד הרבנים
ועד הכשרות

8 ־ונג רעסטאָראַטאָרען
די בעזיצער פון די רעסטאָראַנען, וואָס טראָגען דעם טיטעל כשר, ווערען אויפגעפאָדערט, זיי זאָלען קומען אין ראַבינאַט זיך רעגיסטרירען.
ועד הרבנים
ועד הכשרות

געדענקט, שטשענשליווי
ביי
אַ גרויסער אויסוואַהל פון
אָריגינעלע ביליצער און טאָמאַשאָווער סחורות
אויף אַנציגער און פּאַלטענס
פון די בעסטע קוואַליטעטען ווי אויך פערשידענע רעשטען
מיט 30% ביליגער
קומט און איבערצייגט אייך!
R. Szczęśliwy
לאָדז, 5 נאָוואָמיעסקאַ 5
טעל. 156-09.
געדענקט פּראָנט II שטאָק.

1 זעלנער און 3 אראַבער דערהרגעט

בעת א בלוטיגע צוזאַמענשטויס נעבען טול-כרם

ירושלים, 22 (יט"א טעלעגראַפיש)

היינט איז געקומען צו א בלוטיגען צוזאַמענשטויס צווישען ענגלישען מיליטער און א באַנדע אראַבישע טעראָריסטען נעבען טול-כרם. 1 ענגלישער זעלנער און 3 אראַבער זענען דערהרג'עט געוואָרען, 4 ענגלישע זעלנער זענען פאַרוואונדעט געוואָרען.

ירושלים, 22 (יט"א טעלעגראַפיש)

אין גבעת עדה נעבען זכרון יעקב האָבען טעראָריסטען בעשעדיגט די וואַסער-רעהרען, אזוי, אז די קאָלאָניע ליידט שטאַרק פון וואַסער-מאַנגעל. אין גבעת-עדה וואוינען 150 יודישע משפחות.

ירושלים, 22 (יט"א טעלעגראַפיש)

אַן ענגלישער זעלנער און א יודישער שאָפער זענען היינט לייכט פערוואונדעט געוואָרען. בעת א מיליטערישער פּאַטרול האָט בעגלייט א יודישען אויטאָבוס פון ירושלים קיין תל-אביב. אויפ'ן אָרט פון פאַרפאַל זענען גלייך אָנגעקומען מיליטערישע פערשטאַרקונגען, וועלכע האָבען פערטריבען די אראַבישע טעראָריסטען.

א יוד איז אויך לייכט פערוואונדעט געוואָרען אין קרית שמואל.

ירושלים, 22 (יט"א טעלעגראַפיש)

די לאַנדווירטשאַפטליכע כדורי-שול איז היינט בעשאָסען געוואָרען דורך אַראַבישע טעראָריסטען קיינער האָט נישט געליטען.

קאַירא, (ספ. טעל.)

פון ירושלים מעלדעט מען: די שפּאַנונג אין פּאַלעסטינא וואַקסט. די שטאַטישע בעפעלקערונג האָט מורא צו קויפען לעבענס-מיטעל-פּראָדוקטען צוליב די קלאַנגען, אז די אַראַבער פערסמ'ען זיי.

מ'שמועסט, אז ס'זענען געווען פעלען פון קראַנק ווערען נאָכ'ן געניסען מילך, פוטער און פלייש. דאָ הערשט די איבערצייגונג, אז דער אַראַבישער אויפשטאַנד וועט איצט אַריין אין דער שאַרפסטער

פּאָזע צוליב דעם אומגעראָטן פון דער אַראַבישער דעלעגאַציע אין לאָנדאָן.

קאַירא, 22, (ספ. טעל.) אין גאַנץ עגיפּטען ווערט איצט אדורכגעפיהרט די פירטע זאַמלונג פאַר די פּאַליסטינער אַראַבער, מ'האַלט, אז ס'וועט איצט זאַמלען 80 טויזענד פונט, ביי די פריהערדיגע 3 זאַמלונגען האָט מען צונויפגענומען 275 טויזענד פונט.

קעניגליכע קאָמיסיע וועט פריהער נישט אָפּפאָהרען

ביז אין ארץ-ישראל וועט נישט זיין רוהיג

לאָנדאָן, 22 (יט"א) טעלעגראַפיש)

דער קאָלאָניען-מיניסטער אָרמסבי-גאָר האָט היינט אָפּגעגעבען אַן ערקלערונג אין אונטערן-הויז, אז אין דער ערשטער וואָך פון אויגוסט וועט ער געבען דעם פּאַרלאַמענט טעגליכע אינפאָרמאַציעס וועגען דער קעניגליכער קאָמיסיע, וועלכע דאַרף אָפּפאָהרען קיין ארץ ישראל.

אויף דער היינטיגער זיצונג פון פּאַרלאַמענט איז דער קאָלאָניען-מיניסטער אינטערפּעלירט געוואָרען, צי ס'איז אמת, אז א טייל פון דער בריטישער פּאָליציי אין ארץ ישראל האָט פּראָטעסטירט קעגען בענוצען זיי צו מיליטערישע צוועקען און דעריבער איז א געוויסע צאָהל פּאָליציאַנטען אינטערנירט געוואָרען.

דער קאָלאָניען-מיניסטער האָט געענטפערט, אז ער ווייס גאָרנישט דערפון און וועט-וועגען דעם אָנפרעגען ביים הויך-קאָמיסאַר אין ארץ-ישראל.

אויף דער פראַגע פון דעפּ. בעקסטאָן, האָט אָרמסבי-גאָר געענטפערט, אז ס'קען נישט זיין קיין רייד וועגען דעם, אז די קעניגליכע קאָמיסיע זאָל פריהער אַרויספאָהרען קיין ארץ ישראל ביז די אומרוהען וועלען אינגאַנצען נישט איינגעשטילט ווערען.

די זעלבע רעכט וואָס די יודישע אַגענץ פערלאַנגט דער אַראַבישער אויבעראַט

ירושלים, 22 (יט"א טעלעגראַפיש)

דער אויבערשטער אַראַבישער ראַט האָט אָנגענומען א בעשלוס צו פייערן דעם 100 טאָג זייט דעם אָנהויב פון שטרייק, וואָס פאַלט אויס סוף פון היינטיגען חודש, דער טאָג וועט געפייערט ווערען דורך תפילות אין די מעטשעטען.

דער אַראַבישער ראַט האָט אויך אָנגענומען א רעזאָלוציע צו בעפרייען אין משך פון 20 שעה די אינטערנירטע אַראַבער אין קאָנצענטראַציע-לאַגער אין סאַראַפאַנד.

גלייכצייטיג פאָדערט דער ראַט די זעלבע רעכט וואָס ס'האָט די יודישע אַגענץ.

דאַן האָט דער ראַט אויסגעהערט א בעריכט פון דער אַראַבישער גישט - אָפיציעלער דעלעגאַציע, וואָס געפינט זיך אין לאָנדאָן. די דעלעגאַציע וועט צוריקקומען קיין ארץ ישראל אין דער ערשטער העלפט פון חודש אויגוסט צוזאַמען מיט דער קעניגליכער קאָמיסיע.

700 טוריסטען פון אַמעריקא

ירושלים, 22 (יט"א טעלעגראַפיש)

אין חיפה'ער פּאָרט זענען היינט אויסגעשטיגען 700 אַמעריקאַנער טוריסטען, וועלכע זענען געקומען אויף א בעזוך קיין ארץ ישראל.

ערפאָלגען פון רעגירונגס-מיליטער

(ענדע פון דער 1טער זייט)

פּאַריז, 22 (ספ. טעל.)

„האוואַס" טיילט מיט, אז דורך דעם סעוויליער ראַדיאָ האָט גענעראַל קעוויל-לאַנאָ איבער ווייטער קאָמוניקאַטען וועגען זיגען פון די אויפשטענדיגע, ער מעלדעט וועגען פערנעמען דורך זיי די סטראַטעגישע פּונקטען אין דער פּראָווינץ סאַנטעוועדרא.

אין די הענט פון די אויפשטענדיגע געפינען זיך אויך געפינען סאַן-סעבאַסטיאַן, סאַראַגאָסאַ, יאַקאַ, טאַנטאַראַקיא, אַרגאָס און וואַלאַדאָליד.

פּאַריז, 22 (ספ. טעל.)

די „ראַדיאָ"-אַגענטור מעלדעט פון מאַדריד וועגען מאַסענהאַפטע דערשיסונגען פון אויפשטענדיגע, וועלכע זענען אין דער נאַכט פון זונטאָג אויף מאָנטאָג צוזאַמענגעשטאַנען צום בונט פון די זעלנער אין די קאַזאַרמען פון לאַמאַנטשאַן. די פערמשפּטע האָט מען דערשאָסען פאַרעגווייז.

פראַנצויזישע שיף אין באַרצעלאָנא

פּאַריז, 22 (ספ. טעל.)

קיין באַרצעלאָנא איז געקומען די פראַנצויזישע שיף „אַלבאַטראָס", כדי צו פערזיכערן די פראַנצויזישע בירגער. אין באַרצעלאָנא הערט מען א שיסעריי פון ביקסען און האַרמאַטען. קיין פראַנקרייך זענען צוריקגעפאָהרען 2000 פראַנצויזען, ספּאָרטלייט און טוריסטען, וועלכע זענען געקומען צו דער אַרבייטער אָלימפּיאַדע.

פראַנקרייך זאָל העלפען אין מאַראָקאָ.

פּאַריז, 22 (ספ. טעל.)

„לע זשורנאַל" גיט איבער א סענסאַציאָנעלען קלאַנג, אז אויפ'ן פליה-פלאַץ אין לע בורזשע זענען נעכטען אָנגעקומען אויף אַן אַעראָפּלאַן 2 שפּאַנישע אָפיצירען. די אָפיצירען, וועלכע זענען געווען פערזעהן מיט דיפּלאָמאַטישע פּעסער, זענען באַלד אוועק קיין פּאַריז, וואו זיי זענען אויפגענומען געוואָרען דורך דעם שפּאַנישען אַמבאַסאַדאָר. די אָפיצירען זענען בלומרשט געקומען אין א דיפּלאָמאַטישער מיסיע, כדי צו בעקומען פון דער פראַנצויזישער רעגירונג הילף און דערשטיקען דעם אויפשטאַנד אין שפּאַניש-מאַראָקאָ.

אָנגריף אויף אדיס-אַבעבא

פון צוויי גרויסע אַביסינישע אַרמעען

קאַירא, 22 (ספ. טעל.)

דאָס אויסערן-מיניסטעריום האָט בעקומען פון איהר קאָנסול אין אדיס-אַבעבא א טעלעפאָנישע ידיעה, אַז שטאַרקע אָפּטיילונגען פון נישט-רעגולערען אַביסינישען מיליטער האָבען אָנגעגריפען פון פערשידענע זייטען די הויפּט-שטאָט אדיס-אַבעבא, ס'קומען פאַר פערביסענע קאַמפען, ס'זענען פערהאַן הונדערטער דערהרג'עטע און פערוואונדעטע.

מיט עטליכע שעה שפּעטער איז אָנגעקומען א צווייטע דעפּעשע, אין וועלכער דער קאָנסול מעלדעט, אַז די אָפענסיווע אויף אדיס-אַבעבא פיהרען 2 אַרמעען: איינע אונטער דער אָנפיהרונג פון ראַס קאַסאַ און די צווייטע אונטער דער אָנפיהרונג פון ראַס סעיום, ס'קומען פאַר בלוטיגע שלאַכטען, די פערלוסטען אויף ביידע זייטען זענען גרויסע.

לאָנדאָן, 22 (ספ. טעל.)

ס'ווערט שטאַרק קאָמענטירט די ידיעה וועגען דעם אָנגריף פון דער אַביסינישער אַרמעע אויף אדיס-אַבעבא

די איטאַליענישע אָנפיהרונג האָט זיך שוין לאַנג גערייכט אויף אַן אָנגריף פון די רעשטלעך פון דער אַביסינישער אַרמעע, מ'האָט אָבער נישט געקענט נאָכפאָרשען די בעוועגונג פון מיליטער צוליב די שרעקליכע רעגענס.

רוים, 22 (ספ. טעל.)

מ'לייקענט אָפיציעל אָפּ אַלע קלאַנגען וועגען דער בענייאונג פון די מיליטערישע אָפּעראַציעס אין אַביסינען.

זיג פון דער נאַנקינער רעגירונג איבער די צעבונטעוועטע כינעזישע גענעראַלען

לאָנדאָן, 22. (ספ. טעל.) די מיליטער-אָפּטיילונגען פון דער נאַנקינער רעגירונג פיהרען ווייטער די אָנגעהויבענע אָפענסיווע אויף דרום, די אויפגאַבע פון נאַנקינער מיליטער איז דאָס פולשטענדיגע בעהערשען פון די צעבונטעוועטע פּראָווינצען: קוואַנטונג און קוואַנסי די 40-טע נאַנקינער דיוויזיע האָט איבערגעטרעטען די גרעניץ פון דער פּראָווינץ קוואַנטונג און האָט פערנומען די שטאָט לעטשאַן און שיטסין.

נעבען דעם נאַנקינער מיליטער קעמפען אויך די דרום-אָפּטיילונגען פון גען. יו-כאַן-מאַוואָ, וועלכער האָט זיך אונטערגעגעבען די בעפעהלען פון טשאַנג-קאַי-טשעק.

לאָנדאָן, 22. (ספ. טעל.) פון שאַנכיי גיט מען איבער: עטליכע גענעראַלען פון דער דרום-אַרמעע פּרובען נאָך צו קעמפען מיט דער אַרמעע פון טשאַנג-קאַי-טשעק, אין די נאָהענסטע צייט זאָלען צובונטעוועטע גענעראַלען פּראָקלאַמירען די פולשטענדיגע אומאָפּהענגיקייט פון די פּראָווינצען קוואַנטונג און קוואַנסי.

שאַנכיי, 22. (ספ. טעל.) דער הויפּט-גענער פון טשאַנג קאַי-טשעק גען. טשען-טשי-טסאַן איז צוריקגעקומען קיין כינא, ער זאָל זיך שטעלען בראָש פון אַן „אַנטי-יאַפּאַנישער אַרמעע צו ראַטעווען דאָס פאָלק", וועלכע שאַפט זיך אין קוואַנסי, די דאָזיגע אַרמעע ווערט גערעכענט אלס די בעסטע קאַמפּס-פאָרמאַציע אין דער גאַנצער כינעזישער אַרמעע.

שאַנכיי, 22. (ספ. טעל.) די אָנפיהרער פון דער אַרמעע אין קוואַנסי האָבען זיך אונטערגעגעבען דער מאַכט פון דער צענטראַל-רעגירונג, נאָך דעם דאָזיגען אַקט און נאָכ'ן אַרויספאָהרען פון קאַנטאָן פון גען. טשען-שו-שאַנג איז די אָפּאָזיציע אין דרום-כינא געגען נאַנקין ליקווידירט.

לאָנדאָן, 22. (ספ. טעל.) די נאַנקינער רעגירונג האָט איבערגעגעבען אין טאָקיא א פּראָטעסט צוליב דעם וואָס די יאַפּאַנישע מאַכט האָט אַרעסטירט דעם כינעזישען קאָנסולאַר-אַטאַשע אין סבוסריין (קאָרעא) און זיינע חברים אונטער דער בעשולדיגונג פון שפּיאָנאַזש.

די וואַהלען צום יודישען וועלט-קאָנגרעס אין פּוילען

קומען פאַר דעם 2-טען אויגוסט

וואַרשאַ, 22 (טעל.)

כדי צו האָבען מעהר צייט אויף צוצוגרייטען די וואַהלען צום יודישען וועלט-קאָנגרעס, האָט דאָס פּרעזידיום פון קאָמיטעט פאַר'ן וועלט-קאָנגרעס בעשלאָסען אָפּצולעגען די וואַהלען אין פּוילען, וועלכע האָבען געזאָלט פאָרקומען דעם 26 יולי אויפ'ן 2-טען אויגוסט.

גלייכצייטיג האָט דאָס פּרעזידיום זיך געווענדעט צום עקזעקוטיוו פון יודישען וועלט-קאָנגרעס, דער קאָנגרעס זאָל אָפּגעלעגט ווערען אויף 8 טעג.

דער עקזעקוטיוו האָט געענטפערט, אַז ער איז אין פּרינציפּ מסכים אויף אָפּלעגען דעם קאָנגרעס, ער וועט אָבער געבען אַ תשובה נאָכ'ן אויספאָרשען די טעכנישע בעדינגונגען.

די ביוראָס פון דער יודישער קהלה מוזען זיין געשלאָסען זונטאָג

אזוי האָט געפּסקנט דער בענדינער אַרבייטס-אינספּעקטאָר

וואַרשאַ, 22 (טעל.)

די יודישע קהלות אַלס רעליגיעזע זעלבסט-פערוואַלטונגס-אינסטיטוציעס זענען בעפרייט געווען פון אָפּהיטען דעם צוואַנגס-זונטאָג-רוה.

דער אַרבייטס-אינספּעקטאָר פון בענדין האָט אָבער געפּסקנט, אַז די ביוראָס פון דער יודישער קהלה מוזען זיין געשלאָסען אום זונטאָג.

דאָס האָט אַרויסגערופען אַ פערשטענדליכע בעאונרוהיגונג צווישען די יודישע קהלות, וועלכע זענען נישט טעטיג שבת און לויט דעם דערמאָנטען פּסק וועלען זיי אויך מוזען זיין געשלאָסען זונטאָג.

שטורמען און קעלצער און פּויזנער וואָיעוואָדזטוועס

קעלץ, 22 (ספּ. טעל.)

איבער קעלצער וואָיעוואָדזטווע איז ווידער אַדורך אַ געוואַלדיגער שטורם, וועלכער האָט אָנגעמאַכט גרויסע שאָדענס.

אַ שרעקליכער שטורם איז אויך אַדורך איבער דער פּויזנער וואָיעוואָדזטווע.

טשענסטאָכאָוו, 22 (ספּ. טעל.)

דאָס געריכט האָט היינט אַרויסגעטראָגען אַן אורטייל איבער די בעשולדיגטע אין אַרויסרופען די געשעהענישען פאַר'ן לאָקאַל פון אַרבייטסלאָזען-פאַרבאַנד דעם 26 מערץ, אַלע בעשולדיגטע זענען פערמשפּט געוואָרען אויף טורמע פון 6 חדשים ביז 1½ יאָהר תפיסה.

קאָנפערענץ פון 3 מלוכות

הויבט זיך היינט אָן אין לאָנדאָן

לאָנדאָן, 22. (ספּ. טעל.) אַלס ענגלישע דעלעגאַטען אויף דער היינטיגער בעראַטונג פון די 3 מלוכות אין בריסעל זענען בעשטימט געוואָרען: פּרעמיער באַלדווין, וועלכער וועט פיהרען דעם פּאָרזיץ, אויסערן-מיניסטער אידען און דער לאָרד האַליפאַקס.

לאָנדאָן, 22. (ספּ. טעל.) היינט זענען קיין לאָנדאָן אָנגעקומען די פּאַריזער און בריסעלער דעלעגאַטען אויף דער קאָנפערענץ פון די דריי מלוכות.

אַטראַקציע-אויספלוג קיין

איטאַליען

ווענעדיג. וועראָנ. פלאָרענץ. רוים. וויאַרעדזשאָ. וויען

פון 24/8 ביז'ן 8/9 ד. י.

620.— זל.

איינשרייבונגען נעמט אָן

„אָרביס" פּיעטריקאָווסקאַ 18.

טעל. 249-40.

פרייטאָג — פּרעמיערע אין „ראַזמאַיטאָשטשי"

פּסח'קע בורשטיין אין דער הערליכער אָפּערעטע „דער גאַסען-זינגער"

פרייטאָג גיט דער בעריהמטער געוואָרענער פּסחקע בורשטיין ווידער אַ איבעראַשונג פאַר'ן יודישען טעאַטער-עולם.

דער בעריהמטער סטאַר האָט בעשלאָסען צו שטעלען נאָך איינע פון די בעסטע און שענסטע אָפּערעטעס „דער גאַסען-זינגער".

פּסח'קע בורשטיין צוזאַמען מיט זיין אויסגעצייכענטען אַנסאַמבל האָבען אין דער אָפּערעטע אַריינגעלייגט אַלץ וואָס מ'קען אין דער הינזיכט אויפטון: הן אין מוזיק, דעקאָראַציע, קאָסטיומען און אויסשטאַטונג און דאָס דערפאַר, ווייל דער אַמעריקאַנער גאַסט וויל איבערלאָזען אין לאָדז, וועלכע ווייזט איהם אַרויס אַזויפיל סימפּאַטיע, דעם בעסטען איינדרוק.

דער „גאַסען זינגער" מיט פּסחקע בורשטיין אין דער הויפּט-ראָל וועט ווערען דער שלאַגער פון סעזאָן.

די פּרעמיערע קומט פאַר היינטיגען פרייטאָג.

בערלין־ערב דער אָלימפּיאַדע

די שרעק פֿאַר דער נאָך־אָלימפּיאַדע געשעהענישען

אין א פּאַריזער צייטונג איז פֿאַרעפֿנטליכט א קאָרעספּאָנדענץ פֿון בערלין וועגען דער אלימפּיאַדע, וואס הויבט זיך שוין די טעג אָן.

דער קאָרעספּאָנדענט שרייבט, אז דער ברוינער רעזשים האָט צוגעגרייט די אָלימפּיאַדע מיט אַזאַ פֿערנעהם, אז עס איז בשום אופֿן נישט מעגליך זי צו בעטראַכטען אלס א ספּאָרט מאַניפֿעסטאַציע, נאר גיכער ווי א ריזיגע פּראָפּאַגאַנדע מאַניפֿעסטאַציע לטובת דעם היטלער סיסטעם. דאס פּראָפּאַגאַנדע מיניסטעריום האָט צו דעם צוועק אויסגעאַרבייט א ספּעציעלען פּלאַן, וואס פּאַסט זיך אייגענטליך נישט אריין אין די ספּאָרטליכע ראַהמען איז אבער זעהר ווירקונגספֿול, דער אויגענבליק, אין וועלכען צעהנדליגער טויזענדער אויסלענדער וועלען קומען קיין בערלין, זאל אויסגענוצט ווערען צו א פּאָליטישען שוישפּיל אין דער פֿאָרם פֿון א פֿייערליכער רייכסטאַג זיצונג, בעת וועלכער היטלער זאל האַלטען איינע פֿון זיינע בעריהמטע „שלום" רעדעס. מיט דעם 1־טען אויגוסט — אין טאָג ווען עס הויבט זיך אָן די אָלימפּיאַדע, לויפֿט אויך אָפּ דער טערמין, וואס היטלער האָט דעם 7. מערץ געגעבען דער וועלט אויף אָנצונעהמען זיין „שלום פּלאַן". היטלער זאל איצט ווידער מאכען א ענערגישען אפּעל און א „לעצטע ווארנונג" צו די אייראָפּעאישע מלוכות, וואס זאל פֿאַרבינדען מיט דער דראָהונג, אז אין דער צוקונפֿט וועט ער זיין געצוואונגען זיך צו בענוצען מיט אנדערע וועגען, אויב די וועלט וועט אויך ווייטער נישט שענקען קיין גלויבען אין זיינע שלום־פֿאַרזיכערונגען.

דער פּלאַן שטאמט פֿון געבעלס, וועלכער האָט אויך געהאַט בדעה אריבערצוטראגען די זיצונג פֿון פּאַרלאַמענט פֿון דער קראָל אָפּערע אויף דעם רייכס ספּאָרט פֿעלד וואו עס וועלען זיך פֿאַרזאַמלען די אויסלענדישע געסט בכדי אויסצוהערען היטלער'ס רייד. נאָך דער רעדע וואָלט היטלער געדאַרפֿט זיך בעווייזען אויף דעם נייעם ספּאָרט סטאַדיאָן, בכדי אויפֿצונעהמען די אוואַציעס. נאָך דער שליסונג פֿון דער רייכסטאַג זיצונג האָט היטלער געדאַרפֿט די שטרעקע פֿון אַן ערך 10 קילאָמעטער וואס וועט זיין בעזיכערט פֿון שפּאַלערען ס. א. און ס. ס.־לייט אדורכצופֿאָהרען אין א אויטאָ אין אַ געוואַלדיג שנעלען טעמפּאָ.

עס איז אָבער אַ גרויסע פֿראַגע צי דער פּלאַן וועט אויסגעפֿיהרט ווערען. מערקווירדיגערווייזע, האָט זיך היטלער אליין אַקעגענגעשטעלט דעם פּלאַן, היטלער זאל נישט זיין אזוי שטארק צופֿרידען פֿון זיין פּאַרלאַמענט. הגם די וואהלען האָבען געגעבען א רעזולטאַט פֿון 98 פּראָצענט שטימען „יא"־זאָגער עקזיסטירט אבער אויך א אמתע אויפֿשטעלונג פֿון וואהל רעזולטאַט, וואס ווערט געהאַלטען שטרענג בסוד און איז ספּעציעל געמאכט געוואָרען, בכדי היטלער און די נאַציאָנאַל־סאָציאַליסטישע פּאַרטיי זאל האבען א קלאָר בילד וועגען דער שטימונג אין פֿאָלק און זאל קענען אָנווענדען א געהעריגע טאַקטיק. אין דער אמת'ר וואהל־רעזולטאַט זאל האָבען געמאכט אויף היטלערן א צושמעטערנדען איינדרוק, ווייל זי האָט איהם בעוויזען אזא געוואַלדיגע אומצופֿרידענהייט וואס הערשט אין פֿאָלק, וואס ער האָט זיך גאָרנישט פֿאָרגעשטעלט. דער אמתער רעזולטאַט פֿון די וואהלען האָט איהם בעוויזען, אַז אין דייטשען פֿאָלק איז פֿאַרהאַן, נישט קוקענדיג אויף די אלע טעראָר מיטלען א אָפּאָזיציאָנעלער בלאָק, וואס וועט אין געהעריגען מאָמענט, ווען א אויסערליכער צופֿאַל וועט דערצו ברענגען, זיך פֿאַרוואַנדלען אין אַ רעוואָלוציאָנערען בלאָק. היטלערס זעלבסט בעוואוסטזיין איז דערפֿון געווען זעהר געטראָפֿען. בעזונדערס דער ווייט אָרט פֿון דער אָפּאָזיציע איז פֿאַר איהם געווען איבערראַשענד. לויט דער נישט אָפֿיציעלער וואהל סטאַטיסטיק איז דער צענטער פֿון די אומצופֿרידענע בערלין, צוליב דעם מיידט ער מאַקע אויס דאָרט צו פֿאַרבלייבען

היטלער, וואס בעפֿרייט זיך נישט אזוי שנעל פֿון זיינע דעפּרעסיעס געפֿינט זיך נאָך אלס אונטער דעם פֿיינדליכען איינדרוק פֿון די דאָזיגע וואהלען. ער הויבט איצט אָן צו ענטוויקלען א נייע טעאָריע, לויט וועלכער פּלעביסציטען מיט געהיימע אָפּשטימונגען זענען נישט דייטש, און נירענבערג אויפֿ'ן פּאַרטיי טאָג וואס וועט פֿאָרקומען נאָך די וואהלען, זאל דעריבער אָנגענומען ווערען א ניי וואהל־געזעץ, אבער דעם איצטיגען רייכסטאַג זעהט היטלער זעהר נישט גערן און די פּאָליטישע און דיפּלאָמאַטישע קרייזען אבסערווירען דעריבער מיט אינטערעס אויב געבעלס וועט זיין גענוג שטארק צו בעזיגען היטלערס ווידערווילען געגען דעם רייכסטאַג.

דער פּאָליציי פּרעזידענט פֿון בערלין גראַף העלדאָרף האָט בעקומען פֿון היטלערן אויף דער צייט פֿון דער אלימפּיאַדע, ווען עס וועלען אנקומען א ארמעע פֿון אויסלענדער, בעזונדערע פֿולמאַכטען. ער איז פֿעראַנטוואָרטליך געמאכט געוואָרען פֿאַר דער מלוכה זיכערהייט בעת דער אלימפּיאַדע צייט. מיט צופֿרידענהייט ערוואַרט מען אין בערלין אויף דער אינוואַזיע פֿון טוריסטען וואס וועט בעלעבען די ווירטשאַפֿט, אָבער פֿון דער אנדערער זייט האָבען די פֿיהרער פֿון דער נאַציאָנאַל סאָציאַליסטישער פּאַרטיי שטארק מורא פֿאַר אטענטאַטען. די דאָזיגע מורא איז אין בערלין א סך מעהר פֿערשפּרייט ווי מען שטעלט זיך וועגען דעם פֿאָר אין אויסלאַנד. מיט איניגע וואכען צוריק האָט מען געהאַלטען פֿאַר נויטיג צייטווייליג צו ארעסטירען 200 מאַן פֿון היטלערס לייב גוואַרדיע. מען ברעכט זיך אין בערלין די קעפּ, ווי אזוי אדורכצופֿיהרען א נישט אויפֿפֿאַלענדע ווירקזאמע און צוגלייך דיסקרעטע אָבסערוואַציע פֿון די פֿרעמדע. גראַף העלדאָרף האָט פֿאַר די פֿערשידענע נאַציאָנאַליטעטען פֿון די געסט געשאַפֿען בעזונדערס איבערוואַכונגס קאָמאַנדאָס, שוין מיט אנדערהאלבען יאהר צוריק האָט מען אין דער בערלינער פּאָליציי איינגעפֿיהרט שפּראַך־קורסען. צו דעם צוועק בענוצט מען זיך איצט מיט א אייגענאַרטיגע הילף. די פּראַקטיטוטקעס, וועלכע מען האָט ביז איצט געהאַלטען זעהר שטרענג, ווערען איצט מילד בעהאַנדעלט, ווי בעוואוסט קומען זיך ביי אזעלכע ריזיגע פֿעראַנשטאַלטונגען צוזאַמען גרויסע מחנות דאַמען פֿון דעם מין. זיי ווערען אויך איצט בענוצט אלס אַגענטינעס. עס איז פֿאַרהאַן גענוג רעפּרעסיווע מיטלען בכדי צו צווינגען די דאָזיגע דאַמען צו מאכען זייערע מיטטיילונגען די אַגענטען פֿון דער געסטאַפּאָ. גרויסע האָפֿנונג לעגט מען אויף די פּאַרטיערס וואס האָבען בעקומען די אָנווייזונג מיטצוטיילען דער פּאָליציי טעגליך, וועגען יעדען שריט פֿון די אויסלענדער, וואס זענען איינקוואַרטירט אין הויז. די פּאַרטיערס זענען סיי ווי שוין פֿון לאַנג די הויפּט שטיצע פֿון די נאַציס ביים שפּיאָנירען די לאָקאַטאָרען. בכדי צו פֿערלייכטערען די אָבסערוואַציע וועגען די אויסלענדער איינקוואַרטירט אין גרופּען אין פֿערשידענע קוואַרטאַלען לויט נאַציאָנאַליטעט. די גרעסטע אויפֿמערקזאַמקייט ווערט געווידמעט די אויסלענדער, וואס זייער מוטער שפּראַך איז דייטש און דעם גרעסטען אונצוטרוי האָט מען צו די בעזוכער פֿון דער שווייץ.

מען וויל די געסט ווי ווייט מעגליך אָפּזעפּאַרירען פֿון דער בעפֿעלקערונג, בעזונדערס וועט דער „פֿאַרקעהר מיט יודען און מלוכה פֿיינד" זיין אומגעגליך.

די בערלינער קוקען זיך רוהיג צו די אלע פֿאַרברייטונגען צו די אָלימפּיאַדע שפּילען מיט א געוויסען שרעק, דערפֿאַר וואס עס וועט קומען נאָך דער אלימפּיאַדע, ווייל די אָלימפּיאַדע האָט אין א געוויסער מאָס געהאַמעוועט דעם דראַנג צו מעשים פֿון די דייטשע מושלים, וואס וועט אבער געשעהען ווען די דאָזיגע ברעמזע וועט שוין נישט מעהר עקזיסטירען? וואס פֿאַר א געשעהענישען גרייטען זיך נאָך דער אלימפּיאַדע? די בעפֿעלקערונג וואס איז אָפּאָזיציאָנעל צום רעזשים און וואס איהר צאָהל איז גאָרנישט קליין, לעבט אין א שווערער זאָרג פֿאַר דער צוקונפֿט, די מורא איז נישט קליין, אַז נאָך דער אלימפּיאַדע וועלען די ברוינע מושלים שטעלען אייראָפּע פֿאַר נייע גרויסע איבערראַשונגען, אממייסטען האָט מען מורא, אז נאָך דער אלימפּיאַדע קומט זיכער דער קריג.

דער רעזולטאַט פֿון דער קאָנפֿערענץ אין מאָנטרע

איז א נצחון פֿון דער פֿראַנצויזיש־סאָוויעטישער דיפּלאָמאַטיע

נאָך דריי וואָכען אונטערהאנדלונגען האָט די קאָנפֿערענץ אין מאָנטרע דערגרייכט איהר ציל און עס איז געשלאָסען געוואָרען א נייער אָפּמאַך וועגען די דאַרדאַנעלען אַנשטאָט דעם אָפּמאַך פֿון 1923 אין לאָזאַן. דער נייער אָפּמאַך בעדייט א נצחון פֿון די רעוויזיאָניסטישע שטרעבונגען פֿון טערקיי און גלייכצייטיג בעדייט ער א ערפֿאָלג פֿאַר די אָנהענגער פֿון א קאָנסעקווענטער אייראָפּעאישער זיכערקייטס פּאָליטיק, וואָס שטרעבט צו שטיצען דעם פֿעלקערבונד דורך א סיסטעם פֿון רעגיאָנאַל־אָפּמאַכען.

די הויפּטפּונקטען פֿון דעם נייעם אָפּמאַך אין מאָנטרע זענען פֿאָלגענדע:

טערקיי בעקומט דאָס רעכט צוריק מיליטעריש צו בעשיצען און צו בעפֿעסטיגען די ים־דורכגוסען. טערקיי ווערט אזוי ארום ווידער דער שומר פֿון דעם אריינפֿאָהר אין שוואַרצען ים. וועגען דעם דאָזיגען פּונקט האָט באַלד פֿון אָנהויב געהערשט א איינשטימיגקייט צווישען אלע מלוכות, וואָס האָבען זיך בעטייליגט אין דער קאָנפֿערענץ. דער דאָזיגער פּונקט טרעט תיכף אריין אין קראַפֿט און ווי די דעפּעשען האָבען שוין געמאָלדען, האָט טערקיש מיליטער שוין בעזעצט די דאַרדאַנעלען.

לויט דעם צווייטען פּונקט ווערען נישט אדורכגעלאָזט דורך די דאַרדאַנעלען קריגס־שיפֿען פֿון פֿרעמדע מלוכות מעהר ווי 30 טויזענד טאָן. דערביי קאָן מיט איינמאָל אדורכגעלאָזט ווערען נישט מעהר ווי 15 טויזענד טאָן. פֿאַר ראַטען־פֿערבאַנד איז געמאכט געוואָרען א אויסנאַהם און ז יקאָן אדורכפֿיהרען שיפֿען פֿון 25 טויזענד.

אין פֿאַל פֿון א מלחמה ווערען די דאַרדאַנעלען געשלאָסען פֿאַר די שיפֿען פֿון אלע קריגס־פֿיהרענדע מלוכות אין פֿאַל ווען טערקיי בלייבט נייטראַל. אין דאָזיגען פֿאַל איז אָבער געמאכט געוואָרען א אויסנאַהם און נעמליך אין פֿאַל ווען לויט א בעשלוס פֿון פֿעלקער־בונד אָדער אין פֿאַל ווען טערקיי איז אין הסכם פֿון איהר אָפּמאַך וועגען געגענזייטיגער הילף. דאַן ווערען די קריגס־שיפֿען יאָ אדורכגעלאָזט. און אזוי ווי טערקיי האָט געשלאָסען מיט ראַטען־פֿערבאַנד און דורך דער באַלקאַן־קאָאַליציע מיט רומעניען אָפּמאַכען פֿון געגענזייטיגער הילף איז דורך דעם בעזייטיגט געוואָרען די סכנה, אז דורך דעם שליסען די דאַרדאַנעלען זאל ליידען דער זיכערקייטס סיסטעם. בכדי אָבער דער דאָזיגער פּונקט זאל קענען אויסגענוצט ווערען אויך ביי די פֿראַנצויזיש־רוסישען און פֿראַנצויזיש־רומענישען אָפּמאַך, ד. ה. אז פֿראַנקרייך זאל קענען קומען צו הילף איהרע פֿערבינדעטע אויפֿ'ן שוואַרצען ים, וועט נאָך געשלאָסען ווערען א ספּעציעלער אָפּמאַך פֿון געגענזייטיגער הילף צווישען טערקיי און פֿראַנקרייך.

דייטשלאַנד איז פֿון דער קאָנפֿערענץ אין מאָנטרע שטארק נישט צופֿרידען. די „דויטשע אַלגעמיינע צייטונג" האַלט דעם רעזולטאַט פֿון דער קאָנפֿערענץ אלס „טריאומף פֿון סאָוויעט רוסלאַנד" און רעדט וועגען דעם, אז די דאַרדאַנעלען זענען איבערגעגעבען געוואָרען דעם סיסטעם פֿון פֿערבינדונגען. אין בערלין האָט מען שטארק געהאָפֿט, אז די קאָנפֿערענץ וועט זיך צופֿאַלען און דאָס, וואָס ענגלאַנד האָט מסכים געווען צו דעם רעגיאָנאַל אָפּמאַך, האָט דאָרט געווירקט ווי א קאַלטער פֿרישניץ. דער פּאַריזער קאָרעספּאָנדענט פֿון דער „דויטשער אַלגעמיינער צייטונג" שרייבט, אז די קאָנפֿערענץ פֿון מאָנטרע דאַרף בעצייכענט ווערען אלס א ערפֿאָלג פֿון דער פֿראַנצויזיש־סאָוויעטישער דיפּלאָמאַטיע.

וואָס האָט אָבער געצוואונגען די ענגלענדער אזוי שנעל צו ענדערען זייער שטעלונג אין דער דאָזיגער פֿראַגע? עס מוז בעטאָנט ווערען, אז די ענדערונג פֿון ענגלישען שטאַנדפּונקט איז געווען גלייכצייטיג מיט דער בעקאַנטמאַכונג פֿון דעם דייטש־עסטרייכישען הסכם ד. ה. מיט דעם ערשטען בולט'ען בעווייז פֿון א צוזאַמענאַרבייט צווישען היטלערן און מוסאָליני'ן. צי בעדייט נישט די ענדערונג פֿון ענגלישען שטאַנדפּונקט א ענטפֿער אויף דער צוזאַמענאַרבייט פֿון די דיקטאַטאָרישע מלוכות? יעדענפֿאלס איז דורך דעם געשטאַרקט געוואָרען די טענדענץ פֿון ענגלישען אויסערן־מיניסטעריום צו האַלטען דעם קאָנטאַקט מיט רוסלאַנד און פֿאַר פֿראַנקרייך איז לייכטער געמאכט געוואָרען זייער וועג צו א קאָמפּראָמיס־לעזונג. איידען האָט אלזאָ בעוויזען נישט קוקענדיג אויף דעם ווידערשטאַנד פֿון דער ענגלישער אדמיראַליטעט, אדורכצופֿיהרען אין ענגלישען קאַבינעט די נויטיגע קאָנצעסיעס. מיט דעם בילדען דעם איינהייטס־פֿראָנט אין מאָנטרע, האָט מען די איטאַליענער געגעבען צו פֿערשטעהן, אז הנחות בעדייטען נאָך נישט קיין קאַפּיטולאַציע.

אזוי האָט מען אויך אין רוים פֿערשטאַנען דעם רעזולטאַט פֿון דער קאָנפֿערענץ אין מאָנטרע. נאָכדעם ווי איטאַליען האָט זיך פֿרייוויליג אויסגעשלאָסען פֿון דער קאָנפֿערענץ, האָפֿענדיג אזוי ארום לייכטער צו קאָנען זי אויפֿרייסען, שטעלט מען איצט איהר רעזולטאַט פֿאַר אלס א נייעם אַרומרינגלונגס־מאַנעווער. טערקיי האָט מיטגעטיילט איטאַליען, אז זי קען זיך איצט אַנשליסען אין דעם אָפּמאַך פֿון מאָנטרע. אז מוסאָליני וועט הערויף איינגעהן, איז נישט זעהר וואַרשיינליך. טערקיי וועט מסתמא ביי דעם דיפּלאָמאַטישען נאָכשפּיל, וואָס וועט נאָך קומען, נויטיג האָבען די אונטערשטיצונג און וועט דאַרפֿען אויסנוצען די פֿריינדשאַפֿט פֿון איהרע פֿערבינדעטע וואָס איז איצט נאָך מעהר בעפֿעסטיגט געוואָרען אין מאָנטרע.

ווילנער זכרונות וועגן מאַקסים ליטווינאָוו

אין ראַטען־פֿאַרבאַנד ווערט איצט געפֿייערט דער 60־טער געבוירענטאָג פֿון פֿאָלקס־קאָמיסאַר פֿאַר אויסלענדישע ענינים מאַקסים ליטווינאָוו ביי דער געלעגענהייט האָט אַ געוועזענער טוער פֿון דער רוסלענדישער סאָציאַל־דעמאָקראַטישער פּאַרטיי, אונטערן פּסעדאָנים סאָלאָמין, וועלכער וואוינט איצט אין ווילנע, איבערגעגעבען דעם ווילנער „טאָג" איניגע אינטערעסאַנטע זכרונות וועגען זיין דערמאָלסדיגען אינטימען חבר, דעם איצטיגען פֿאָלקס־קאָמיסאַר ליטווינאָוו:

געבוירען אין יאָהר 1876 אין ביאַליסטאָק אין דער פֿאַמיליע פֿון בוכהאַלטער וואַלאַך. אין דער יוגענד איז אויך מאַקס געווען אַ בוכהאַלטער אַ קורצע צייט, דערנאָך איז ער אַריין אין מיליטער אַלס פֿרייוויליגער פֿון צווייטער מדרגה, און געדינט ערגעץ אין אַ קליין שטעטל אין דרום. אין מיליטער האָט ער שוין געפֿיהרט א רעוואָלוציאָנערע פּראָפּאַגאַנדע און אָרגאַניזירט קרייזלעך. אַרום 1901 איז ער אָנגעקומען קיין קיעוו און געקריגען אַ שטעל אלס בוכהאַלטער אין דער בוי־פֿירמע פֿון אַ. גינזבורג'ן. דאָ האָט ער זיך פֿערבונדען מיט דעם סאָציאַל־דעמאָקראַטישען קרייזעל, צו וועלכען עס האָבען געהערט דער סטודענט באַלמאַשאָוו (1902 דערהרגעט דעם מינ. סיפּיאַגין, וועלכער האָט אַרויסגעגעבען די פֿעראָרדענונג אָפּצוגעבן פֿאַר סאָלדאַטען די אין דער רעוואָלוציאָנערער בעוועגונג בעטייליגטע סטודענטען), דער סטודענט בוכאַרין, דער ווילנער ראובן מיצקין (דאַן סטודענט פֿון קיעווער פּאָליטעכניקום), דער רוסישער שריפֿטשטעלער און פּובליציסט פֿאָלקסטאַר וואָראָוואָזאָוו א״א. און האָבען אַרויסגעגעבען אין קיעוו אַן אומלעגאַלע צייטשריפֿט „וופּעריאָד" (די שפּעטער - בעריהמטע „איסקראַ" האָט נאָך דאַן נישט עקזיסטירט). אָנהויב 1902 איז מ. וואַלאַך צוזאַמען מיט 12 חברים (דער צ"ק) פֿון דער רסדא״פּ פֿון דרום) ארעסטירט געוואָרען דורך דעם זשאַנדאַרם־גענעראַל נאָוויצקי (בעקאַנט דורך דעם אומגעלונגענעם אַטענטאַט אויף איהם, אויסגעפֿיהרט פֿון דער מינסקער רעוואָלוציאָנערין פֿרומע פֿרומקין. אין אַ יאָהר אַנדערטהאַלבען אַרום האָט דער זעלבער נאָוויצקי אַרעסטירט גערשוני'ן). די אַרעסטירטע זענען געזעסען אין דער לוקיאַנאָווער תּפֿיסה אין קיעוו, אָבער אין אַ 4 חדשים אַרום איז די רעוואָלוציאָנער'ן סטאַסאָווע (איצט אין לענינגראַד) געקומען קיין קיעוו, אָרגאַניזירט דאָרט אַנטלויפֿען פֿון 12, אַרעסטירטע, בתוכם דער בעוואוסטער פֿיהרער פֿון בונד יוסף איוביצקי (בייניש מיכאלעוויטש), זענען עטלאָפֿען. ביים עטלויפֿען איז מ. וואַלאַך אויסגעקומען צו ליגען אַ גאַנצע נאַכט אין אַ גראָבען אונטער א גאָכרעגען. אין א פּאָר טעג אַרום איז ער אָנגעקומען קיין ווילנע צוזאַמען מיט דעם סטודענט מינאָר. גענעכטיגט האָט דער קומענדיגער אויסלאַנדס־מיניסטער פֿון ססר דעמאָלט אין קרעמער'ס הויז אויף דייטשער גאַס אין דער וואוינונג פֿון דער דענטיסטין העלענע מיצקין (די פֿרוי פֿון ראובן), און מינאָר האָט גענעכטיגט ביי סאָל מ נען. אין דער פֿריה זענען די אַנטלאָפֿענע מיט דער באַהן אָפּגעפֿאָהרען קיין אָראַן, דאָרט פֿאַרבראַכט אַ האַלבען טאָג ביי אַ געוויסער ליובע בראָנצאָווסקאַ. איהר רעד אַ ברודער האָט זיי צוגעפֿיהרט צו דער אַנדערער סטאַנציע פֿון אָראַן, פֿון דאָרט איבער סוּוואַלק זענען זיי אַוועק קיין אויסלאַנד. 8 חדשים האָט מ. וואַלאַך געלעבט אין דער שווייץ ביי פּלעכאַנאָוו, דאַן צוריקגעקומען שוין אַ „נעגאַל", פּסעוודאָנים פֿעליקס קיין רוסלאַנד, אָנגעהויבען צו אָרגאַניזירען דעם טראַנספּאָרט איבער דער גרענעץ פֿאַר מענשען און פֿאַר ליטעראַטור, אין סובאַלק און אין קאָוונע. אין סובאַלק האָט ער די זאַך איבערגעגעבען סאַלאָמינען און דעם גימנאַזיסט טיימאַן (שפּעטער פֿאָלקס־קאָמיסאַר פֿאַר פֿינאַנסען און דירעקטאָר פֿון דער מלוכה־באַנק אין ססר). אין קאָוונע האָט זיך דערמיט פֿאַרנומען ביירט אַ וויטעבסקער דראַבקין און אַ רוסישער סטודענט, אַ זוהן פֿון קאָוונער גובערנאַטאָר. אָנהויב זומער איז וואַלאַך צום צווייטען מאָל געקומען קיין ווילנע און דאָ געשאַפֿען די מיליטערישע אָרגאַניזאַציע מיט קאַפּיטאַן קלאָפּאָוו און דעם מיליטערישען דאָקטאָר בראַש. אַ טעטיגען אנטייל אין דער דאָזיגער אָרגאַניזאַציע האָט גענומען ניקאָלאַי קרעסטינסקי, א זוהן פֿון א לעהרער פֿון דער ווילנער 2־טער גימנאַזיע, איצט פֿערטרעטער פֿון ליטווינאָוו'ן אין קאָמיסאַריאַט פֿאַר אויסלענדישע ענינים, געוועזענער סאָוויעטישער אַמבאַסאַדאָר אין בערלין.

אין 1904 איז סאַלאָמין ארעסטירט געוואָרען אין סאַראַטאָוו און איז פֿערשיקט געוואָרען קיין סיביר און זיין פֿערבינדונג מיט מאַקס'ן האָט זיך איבערגעריסען.

אָפּגעלעגט דעם טערמין פֿון דער לאַנד־קאָנפֿערענץ פֿון בית־לחם־אָרגאַניזאַציעס

וואַרשע (יט״א) די בית־לחם צענטראַלע האָט איבערגעגעבען דער יט״א א קאָמוניקאַט אין וועלכען עס ווערט צווישען אנדערען געזאָגט: די ידיעה וועגען דאָס צונויפֿרופֿען די ערשטע לאַנד קאָנפֿערענץ פֿון בית־לחם און הילפֿס־אינסטיטוציעס אין פּוילען האָט אַרויסגערופֿען א גרויסען אינטערעס אין פּוילען און אין אויסלאַנד. די טעג איז אונטער'ן פֿאָרזיץ פֿון פּראָפֿעס מ. דימענטמאַן פֿאָרגעקומען א פּלענאַר זיצונג פֿון פּלענאַר־ראַט פֿון די בית־לחם אינסטיטוציעס אין פּוילען. עס איז בעשלאָסען געוואָרען דאָס צוליב דער נויטווענדיגקייט געהעריג פֿאָרצובערייטען די קאָנפֿערענץ ווערט דער טערמין פֿון דער קאָנפֿערענץ, וואָס איז געווען בעשטימט אויף ענדע ה. ח. אָבגעלעגט. וועגען דעם נייעם טערמין פֿון דער קאָנפֿערענץ וועט נאָך ווערען מיטגעטיילט. גלייכצייטיג בעט די בית־לחם צענטראַלע אלע הילפֿס־אינסטיטוציעס, וועלכע ווילען זיך בעטייליגען אין דער קאָנפֿערענץ, וואָס איז געווען בעשטימט אויף ענדע ה. ח. זייער טעטיגקייט, מיטגלידער־צאָהל, סאָציאַלע כוחות פֿאַרהעלטנישען פֿון דער יודישער בעפֿעלקערונג אין זייער שטאָט און א. וו. דער אדרעס פֿון בית־לחם איז: וואַרשע, עלעקטאָראַלנע 14.

16.291.000 יודען זענען פערהאן אין דער גאנצער וועלט

ווי זענען יודען צעשפרייט איבער די לענדער פון אַלע וועלט-טיילען

בערלין. (יט"א). די „צענטראל פעראיין ציי־טונג", אָרגאַן פון צענטראל־פעראיין פון די יודען אין דייטשלאנד פעראפענטליכט א סטאטיסטישע אָפּ־האנדלונג פון באקאנטען סטאטיסטיקער דר. ערווין ראוויטש וועגען דער פערטיילונג פון די יודען אין דער גאנצער וועלט. דער אויטאָר פעררופט זיך אויף די ארבייטען פון די סטאטיסטיקער אלפרעד נאָסיג, ארטור רופין און א רייהע נישט־יודישע סטאטיסטיקער. זייענדיג דער ענטוויקלונג פון די יודען זייט דאָס יאָהר 1800, די צאָהל יודען אין יאָהר 1800 דארף מען אָפּשאצען אין דער הויך פון לערך 2 און א האלב מיליאָן. מיט קליינע אויסנאהמען האָבען די יודען דעמאָלט געלעבט אין אייראָפּעאן און די נישט־אייר־אָפּעאישע ראנד־לענדער פון מיטעללענדישען ים.

עס זענען פערפלויגען 50 יאָהר, און וועלכע די אלגעמיינע בעפעלקערונג פון אייראָפּע און אמע־ריקע האָט זיך אויף א גיגאנטישען אופן פערגרע־סערט. אין דער דאָזיגער צייט, האָט אין די מעהר־סטענס קולטורעלע לענדער אנגעהויבען צו שיינען די פריהייטס־זון פאר די יודען, אין יאָהר 1850 האָט מען די צאָהל יודען אין אייראָפּע געשאצט אויף לערך 3.250.000. אויך אין די נישט־אייראָפּעאישע לענדער האָט זיך אין משך פון ד 50 יאָהר שטארק פערגרעסערט די צאָהל פון די יודען. אין די נישט אייראָפּעאישע לענדער פון מיטעללענדישען ים האָ־בען דאן געלעבט לערך 500 ביז 600 טויזענד יודען אין אמעריקע האָבען אין יאָהר 1850 געלעבט לערך 50.000 יודען, צוזאמען אלזאָ האָט די צאָהל יודען אין יאָהר 1850 בעטראָפען לערך 4,0 ביז 4.2 מי־ליאָן.

צוזאמען מיט דעם ווירטשאפטליכען אויפשטייג פון די ציוויליזירטע לענדער און דיגלייכבערעכטי־גונג פון די יודען און צוזאמען דערמיט די פערקלע־נערונג פון טויט־פאלען ביי זויגקינדער, האָט זיך די צאָהל יודען, פונקט ווי די צאָהל נישט־יודען, פער־גרעסערט. אין יאָהר 1880 זענען געווען לערך 5 מי־ליאָן יודען און אין יאָהר 1900 איז די צאָהל יודען געווען כמעט 4 מאָל גרעסער ווי מיט 100 יאָהר צו־ריק און האָט בעטראָפען ביים סוף פון 19טען יאָהר־הונדערט און אנהויב פון 20טען יאָהרהונדערט לערך 10 מיליאָן.ע דאָס ערשטע דריטעל פון 20טען יאָהר־הונדערט האָט געבראכט א ווייטערע שטייגערונג פון הינבער 50 פראָצענט, און האָט דערפיהרט צו דער איצטיגער צאָהל פון לערך 16,25 מיליאָן יודען אויף דעם גאנצען ערד־קוגעל.

אין משך פון 135 יאָהר האָט זיך די צאָהל פון די יודען פערהונדערט 6־פאכיג. אויף דער פראגע צי איז דער וואוקס פון דער יודישער בעפעלקערונג געווען אזוי גרויס ווי די פאראלעלע ענטוויקלונג פון נישט־יודען, מוז מען ענטפערען נעגאטיוו, אין יאָהר 1800 זענען געווען אויף 1000 נישט־יודען אויף דער ערד געווען לערך 3 יודען, ד.ה. כמעט דאָפּעלט ווי אין יאָהר 1800. אונטער דעם דאָזיגען איין און א האלבען מיליארד מענשען זענען געווען 10 מיליאָן יודען. ביים סוף פון 19 יאָהרהונדערט און אנהויב פון 20טען האָט זיך אזוי־אַרום געשאפען א קוואָ־טע פון 7 יודען אויף 1000 נישט יודען. אין דער גע־גענוואַרט לעבען אויף דער וועלט 2.03 מיליארד מענשען, די צאָהל יודען מאכט אוים קרוב 16 און א פערטעל מיליאָן, אָדער לערך 8 יודען אויף 1000 נישט־יודען, וואָס איז פיל קלענער. אלס די צאָהל פערהעלטניש פון יודען צו נישט־יודען אין דער בלי־ הונגס־צייט פון די יודען אין זייער אייגענער מלוכה א ן חער מי ספון אלטערטום, ווען די יודישע קוואָטע איינעהאלב דער נאָר קלייגער טייל בעוואוינטע לענ־דער פון דער וועלט איז געווען פיל גרעסער.

לויט דער חעליגיעזער איינשטעלונג קומט אוים, 8 יודען לגבי לערך 370 קריסטען און לגבי 622 נישט־קריסטען אויף דער וועלט.

די 16 און איין פערטעל מיליאָן יודען וואָס גע־פינען זיך היינט צו טאָג אויף דער וועלט, לעבען אין דריי געאגראפישע צענטערען: מזרח־אייראָפּע, צפון־אמעריקע און אויף די ברעגעס פון מיטעללענ־דישען ים. אין מזרח־אייראָפּע לעבען 7 און א האלב מיליאָן יודען, אין די פעראייניגטע שטאטען 4 און א האלב מיליאָן. 3 מיליאָן יודען לעבען מחוץ די גרע־ניצען פון די דערמאָנטע 3 צענטערן און בילדען כמעט גאנץ קליינע ישובים.

די פאָלגענדע טאבעלע גיט א בילד וועגען דער פערטיילונג פון די יודען אויף דער וועלט אין יאָהר 1936:

אייראָפּע

דייטשלאנד — 400.000, ליטע — 177.500, לעטלאנד — 97.000, עסטלאנד — 4.500, פרייר שטאט דאנציג — 10.000, מעמעל־געביט — 2.300, דענעמארק — 7.100, שוועדען — 7.200, נאָרוועגיען — 1.400, פינלאנד — 1.750, אונגארן — 440.000, טשעכאסלאָוואקיי — 360.000, בולגא־ריען — 49.000, גריכענלאנד — 98 000, יוגאסלאוויען — 70.000, עסטרייך — 189.000, איטאליען — 52.000, פראנקרייך — 230.000, שפאניען — 8.200, פּאָרטוגאליען — 2,600, גיבראלטער (ענגל.) — 1.150, רומעניע — 1,050,000, פוילען — 3.150.000, רוסלאנד (אייראָפּ.) — 2.710.000, טערקיי (אייראָפּ.) — 55.000, שווייץ — 17.800, בעלגיען — 63.000, לוקסעמבורג — 2.600, האלאנד — 115.000, גרויסבריטאניען — 340.000, איר־לענדישער פריישטאט — 4.000.

אייראָפּע — — — — — 9.738.000.

אפריקע

עגיפטען — 64.000, טריפאליס (איטאל.) — 10,000, צירענאיקא (איטאל.) — 5.000, טוניס (פראנצ.) — 65.000, אלזשיר (פראנצ.) — 98.000, מאראָקאָ (פראנצ.) — 119.500, מאראָקאָ (שפאניש) — 15,500, טאנזשיר (אינטערנאציאנאל) — 15.300, אביסיניען — 80.000, עריטרעע (איטאל.) — 200, קעניע (ענגל.) — 100, אוגאנדא (ענגל.) — 50. קאנגאָ (בעלג.) — 200, אנד. מיטעל אפרי־קאנישע לענדער — 900, זיד־אפריקא־אוניאָן — 80.000.

אפריקע — — — — — — — 560.000.

אמעריקע

פעראייניגטע שטאטען — 4.500.000, קאנאדע — 160.000, מעקסיקאָ — 6.000, סאלוואדאר — 750, האנדוראס — 250, קאסטאריקא — 350, פאנאמא — 850, קובא — 8.200, יאמאיקא (ענגל.) — 1,300, האיטי — 200, פּאָרטאָריקא — 200, רעשט מערב־אינדיען — 300, ארגענטינע — 275.000, בראזי־ליען — 50.000, טשילי — 4.300, פאראגוואי — 1.100, אורוגוואי — 17.500, ווענעזועלא — 1.000, פערו — 900, קאָלומביע — 500, עקוואדאָר — 100, באָליוויע — 300 גוויאנע (ענגל.) — 1.900.

אמעריקע — — — — — 5.031.000.

אזיע

ארץ ישראל — 395,000, סיריען — 25.000, איראק — 90.000. יעמען־אראביען — 28.000, רוסלאנד (אזיען) — 240,000, טערקיי (אזיען) — 31.000, פערסיען־איראן — 55.000, אפגאניסטאן — 10.000, כינע און יאפאן — 15.000, מאנדזשור־קאָ — 22.000, בריטיש־אינדיען — 24,200, רעשט מיטעל־אזיען — 800.

אזיען — — — — — — 936.000.

אויסטראליע

אויסטראליע — 25.000, ניי־זעעלאנד — 2.900, האוואייע (פ. ס. א) — 100.

אויסטראליע — — — — — 28.000.

אויף דעם גאנצען כדור־הארץ — 16.291.000.

ראַדיאָ - ווינקעל

נאָך די פילם־סטאַרס — האָבען מיר שוין ראַדיאָ - סטאַרס

די אַמעריקאַנער פילם־פּראָדוציר'ער בעמיהען זיך תמיד, ווי ווייט זיי קאָנען נאָר, צו געבען די אַלען אַזעלכע פערזאָנען, וואָס זענען ענליך צו דעם, וואָס זיי שפּילען: באָקסער־ראָלען שפּילען באָקסערס. פּרימאַבאַלערינא ־ ראָלען שפּילען פּרי־מאַבאַלערינאַס. לעצטענס פּיהרט דאָרט אויס די ראָלע פון אַ ראַדיאָ־רעפּאָרטער אין אַ טאָלאַגער־פילם ה. דזשעק עבבני, וועלכער איז דער הויפּט־רעפּאָרטער פון אַמעריקאַנער ראַדיאָ.

די פּאָפּולאַריטעט פון די אַמעריקאַנער ראַדיאָ־סטאַרען איז א געוואַלדיגע. שוין 7 יאָהר צייט דער צעהלען צוויי ראַדיאָ־אַרטיסטען פאַר זייערע הערערס — און דאָס צו עטליכע מאָל אין דער וואָך — אַ געשיכטע פון צוויי נעגערס „אַמאָס און ענדי", וועלכע ווערט נאָך אַלץ נישט פערענדיגט. ווען מען האָט די ראַדיאָ־הערער אַמאָל אַ פראַג געטון: „צי מעג שוין אַמאָל ד יגעשיכטע אַ סוף נעהמען?" — האָבען צעהנדליגער טויזענדער בריף געענטפערט מיט „ניין". און די מעשיות וועגען די צוויי אויס־געטראַכטע נעגערס האַלטען ווייטער אין איין ווייִ־לען די ראַדיאָ־הערערס פון גאַנץ אַמעריקאַ. די דאָזיגע אוידיציע איז גאָר אַ רעקלאַמע פון אַ פירמע פון ציין־פּאַסטע, וועלכע מאַכט אַ דאַנק דער דאָזיגער גליקליכער ראַדיאָ־פּראָפּאַגאַנדע גאַנץ שעהנע געשעפטען.

אַן אַנדערער בעריהמטער ראַדיאָ־סטאַר דזשאָהן מערוויק האָט דערגרייכט אַזאַ ערפאָלג. אַז זייבע געזאַנגען ווערען געשפּילט אויף די האַוואישע גי־טאַרעס און די „אוקולעלע'ס" זענען זיך צוגאַנ־גען איבער אַמעריקאַ אין 20 מיליאָן פליטען. אַ סך בעריהמטע ראַדיאָ־אַרטיסטען בעהויפּטען, אַז אויף דער סצענע וואַלטען זיי קיינמאָל נישט גע־ווען אַזוי פּאָפּולער, ווי דורכ'ן ראַדיאָ.

אויפ'ן געביט פון פילם פערנעהמען דאָס ערט פון די ערשטע סטאַרען אויסשליסליך פרויען, דער־פאַר אָבער איז דער ראדיא די קונסט, וואו די מענער דערגרייכען זייערע גרעסטע נצחונות.

איטאַליענישער ראַדיאָ פאַר אַרבייטער

שוין אַ לענגערע צייט גיט דער איטאַליענישער ראַדיאָ יעדען שבת האַלב פינף נאָכמיטאָג אַנ־דיציע אויף צעהן מינוט. וועלכע איז ספּעציעל בעשטימט פאַר אַרבייטער. אין די דאָזיגע אוידיציעס שמועסען די פיהרער פון פערשידענע פעראייבען מיט די אַרבייטער, וואָס פערזאַמלען זיך, אין די לאָקאַלען פון די „דאָמאַלוואָראָ"־סינדיקאַטען, ווי אויך אויף עפענטליכע פלעצער. פאַר'ן מיקראָפאָן שטעלען זיך די דירעקטאָר'ען פון די אונטערנעהמונ־גען און בשעת די דאָזיגע אוידיציעס גיבען זיי איבער די אַרבייטער זייער מיינונג וועגען פער־שידענע עקאָנאָמישע און טעכנישע פראַגען.

נאכדעם ווי די אוידיציע ווערט פערענדיגט, נעהמען די אַרבייטער און פאבריקס־לייטע ארומ־רעדען די געהעריגע אוידיציע.

דער „דאָפּאָלאוואָראָ"־סינדיקאַט בעמיהט זיך, אַז אין אַלע ארבייטער־צענטערס זאָלען אוועקגע־שטעלט ווערען ראַדיאָ־אַפּאַראַטען. נאָך א פער־שטענדיגונג מיט דער פאַרטיי־לייטונג, מיט'ן קאָ־מוניקאַציע־מיניסטעריום און מיט'ן מיניסטעריום פאַר פּאָסט און פּראָפּאַגאַנדע, — האָט דער איטאַליענישער ראַדיאָ בעשטימט אַ הנחה פון 50 פּראָצ. פאַר'ן אַבאָנאַמענט, וואָס די סינדיקאַט־פעראייגען צאָהלען די דאָזיגע הנחה נעהמט אַרום אַנ'ערך 95 טויזענד.

דער דערמאָהנטער בעשלוס מצד דער איטאַל־יענישען ראַדיאָ בעווייזט, ווי וויכטיג עס איז מקרב צו זיין דעם אַרבייטער־עולם צום ראַדיאָ.

די יונגסטע ספּיקערין אין דער וועלט

די יונגסטע ספּיקערין אין דער וועלט איז די 20־יעהריגע פריילין זיגרון אַגמונדסדאָטי". וועל־כע פיהרט אויס אָט די פעראַנטוואָרטליכע פונקציע אין דער ראַדיאָ־סטאַציע פון איסלאַנד. די יונגע ספּיקערין האָט גרויס סימפּאַטיע ביי די ראַדיאָ־הערערס.

סאָוויעטישער פּראָפעסאָר קריגט א פארוואורף פאַר אַנ'אומזיניגער טעאָריע

נאָך מיט אַ האַלב יאָהר צוריק האָט אַ סאָ־וויעטישער פּראָפעסאָר פון כעמיע אַרייגעכאַפּט אַ גאַב געגען זיינער א טעאָריע וועגען סאָציאלע בעוועגונגען. אָט די טעאָריע האָט דער פּראָפעסאָר — טשיזשעווסקי איז זיין נאָמען — אָפּגעדרוקט אין פּראָווינציאָנעלן זשורנאַל. אין דעצעמבער 1935 האָט די „פּראַוודאַ" איבערגעדרוקט טיילען פון דער טעאָ־ריע, זיי געשטעמפּעלט ווי קאָנטר־רעוואָלוציע, און אָנגעוויזען, אַז אַ מענש מיט אַזעלכע טעאָריעס טאָר נישט פערנעמען אַנ'אָנגעזעהען אָרט אין דער סאָוויעטישער וויסענשאַפט. יואַרום סך־הכל איז טשי־זשעווסקי געווען דער דירעקטאָר פון אַ וויכטיגער צענטראַלער כעמישער לאַבאָראַטאָריע.

שטעלט זיך אַרויס, אַז טושיזשעווסקי איז נאָך אַלץ אויף זיין פּלאַץ נאָך מעהר: אויפ'ן סמך דערפון, וואָס מען האָט איהם גאָרנישט גע־טשעפּעט, האָט ער פערלאַנגט, אַז מען זאָל צוריק־ציהען די קלאַגע געגען איהם. און אין דער „פּראַוו־דאַ" פון 3־טען יוני איז אָפּגעדרוקט אַ נייער אָנ־גריף אויף דעם דאָזיגען פּראָפעסאָר, און מען דאַרף אָננעהמען, אַז דאָס מאָל וועט דאָס שוין האָבען די געהעריגע ווירקונג, דאָס הייסט, טשי־זשעווסקי וועט בעזייטיגט ווערען פון זיין אַמט.

מען מוז מודה זיין, אַז די געדאַנקען, וואָס דער פּראָפעסאָר טשיזשעווסקי האָט אויסגעדריקט, און ביי וועלכע ער האַלט זיך נאָך ביז איצט, זענען טאַקע ביז גאָר מאָדנע פאַר אַ סאָוויעטישען גע־לערנטען. אויב ער איז גערעכט — דאַן איז גאָר נישטאָ קיין סאָציאַלאָגישע וויסענשאַפט, עס איז אויך נישטאָ אַזאַ זאַך, ווי אַ חילוק צווישען רעַ־וואָלוציאָנערע און קאָנטר־רעוואָלוציאָנערע בעוועַ־גונגען. עס זענען יאָ דאָ „פּסיכישע עפּידעמיעס פון מאַסען", און די גרעסטע ווירקונג ביים אַרויס־רופען אָט די עפּידעמיעס, האָבען די ענדערונגען אין דער אויבערפלאַך פון דער זון.

עס איז זעהר אַ טשיקאַווע טעאָריע, ספּעציעל פון אַ מענש, וואָס פערנעמט אַנ'אָפּיציעלען וויסענ־שאַפטליכען פּאָסטען אין אַ לאַנד, וואו די מאַרק־סיסטישע לעהרע איז דער פונדאַמענט פון דענקען און טראַכטען, ווי אויך פון בעציהונג צו אַלע גרויסע און קליינע לעבענס־דערשיינונגען.

אָט זענען עטליכע אויסצוגען פון פּראָפעסאָר טשיזשעווסקי'ס טעאָריע.

„כמעט אַלע וויכטיגע מאָמענטען פון דער מענש־ליכער געשיכטע פאַלען צונויף מיט דער עפּאָכע פון דער זונס סאַמע אָנגעשטרענגסטער טעטיגקייט. אין רוסלאַנד געהערען אַהער די רעוואָלוציאָנערע אגראַרישע בעוועגונג אין די יאָהרען 1900 — 1918; די רוסישע אַרבייטער ־ בעוועגונג צווי־שען 1902 און 1911; די אַנטיסעמיטישע בעוועגונג אין אוקראַינע אין 1913; די פּערברעכענס געגען דער פּערוועגליכקייט אין רוסלאַנד אין די יאָהרען 1923—1927; די רעפּרעסיעס מצד רעגירונגען אין 18 לענדער געגען מאַסען־בעוועגונגען אין די יאָ־רען 1926—1928; די לינטשערייען אין די פערר־אייניגטע שטאַטען צווישען די יאָהרען 1889 — 1923; די אַלגעמיינע עמיגראַציע־בעוועגונג אין ע גלאַנד צווישען די יאָהרען 1860 און 1923, די פּאַרלאַמענטאַרישע בעוועגונג אין ענגלאַנד צווי־שען די יאָהרען 1830 — 1828".

10 זל. א טאג פאר לאכעו

מאנאלאג פון א יודען. איבערגעגעבען פון ב. קאווגער

...איך ווייס נישט צי איהר קענט מיך יאָ, צי איהר קענט מיך נישט; איך בין אַבעלע. אַלע אייערע חברים און קאָלעגען ווייסען ווער איך בין. מיט עטליכע יאהר צוריק האָב איך זיך ארומגעדרעהט אין אייערע קרייזען. צווישען שרייבער, דיכטער, קיביצער און רעדנער. נישטאָ קיין איינער פון אייערע מענשען; וואָס זאָל מיך נישט קענען. איהר קענט מיך נישט. ווייל איהר זייט נאָך, אפנים, פון די גרינע, פון די אָנהויבערס, פון די ערשט־צוגע־קומענע. ווי איהר קוקט מיך אָן, בין איך שוין נישט קיין יונגערמאַן. איך געה שוין אַריין אין די פופציגער, קיין פרוי האָב איך נישט; איך האָב שוין געהאַט דריי פרויען, זענען זיי אַלע אַוועק פון מיר. זיי האָבען אפילו נישט געוואַרט אויף אַ גט, אויך נישט אויף מיין טויט. און קיין קינדער האָב איך אויך נישט. מיט אַלע דריי פרוי'ען האָב איך אפילו קיין איין קינד נישט געהאַט. עס האָט זיך נישט געוואונדט אין מיר; זיי האָבען נישט געוואָלט... דאָס הייסט, געוואָלט האָבען זיי יאָ קינדער, נאָר נישט מיט מיר...

נאָך, וואָס איך בין געקומען צו אייך? אָט וועל איך אייך זאָגען: ווי איהר זעהט, בין איך מיר אַ שלאַפער מענש, נישט קיין געזונדער, איך האָב צרות פון מיין האַרץ, האָב איך; עס קלאַפּט נישט, ווי אַ האַרץ דאַרף קלאַפּען; ווי עס פּאַסט פאַר אַ האַרץ; עס מאכט אלערליי קונצען, מאַכט עס, אָט קלאַפּט עס צו ראַפּטום און אָט קלאַפּט עס פּאַמעלעך, קוים וואָס מען הערט עס. און איין לונג איז מיר אויך עפּעס נישט מיט אַלעמען, די לינקע לונג. דאָקטוירים זאָגען, אַז די לונג האָט אויף זיך א שוואַרקען פלעק, אַ פּלימע. דאָס איז מיר געקומען, זאָגען זיי, פון רויכערן אַ סך; ווי איהר קוקט מיך אָן, קען איך מיר אַזוי אויס־רויכערן דרייסיג און פערציג פּאַפּיראָסען אַ טאָג. נישט חלילה, אייגענע; ווי קום איך צו אייגענע? אָבער איך קריג שוין; ביי דעם, ביי יענעם, איך בין נישט קיין שעמעוודיגער; איך בעט, גיט מען מיר... איך האָב זעהר אַ גרויסע בעקאַנטשאַפט צווי־שען רויכערער... זאָגען דאָקטוירים, אַז מיין לונג איז מיר אָנגעגריפען פון צו־פיל רויכערן. בי, איך, הייסט עס, נישט זעהר קיין געזונדער מענש, אי דאָס האַרץ, אי די לונגען... קען איך, פערשטעהט זיך, נישט אַרבייטען... און לעבען ווילט זיך, און אַ שטיקעל מלבוש דאַרף מען, און אַ צימער וואו דעם קאָפּ אָנצושפאַרען דאַרף מען אויך; מען קאָן דאָך נישט שלאָפען אין גאַס... בין איך דאָס גע־קומען צו אייך... איך וויל ביי אייך מאַכען עטליכע זלאָטעס אַ וואָך... ווי אַזוי? אָט וועט איהר הערען:

אַזוי ווי איהר מאַכט אַ לעבען פון זאָגען וויצען, און זעהר אָפט לייענט איהר פאַר אייערע וויצען פאַר ווילד־פרעמדע מענשען, און זעהר אָפט טרעפט, אַז די מענשען אַלען נישט לאַכען פון אייערע ווי־צען; נישט ווייל זיי פערשטעהען נישט, נאָר עס ליגט זיי נעבעך נישט אין זינען צו לאַכען, יעדער איינער האָט זיך זאָרג, זיינע דאגות; דער־ווייל זאָגט איהר וויצען און זיי לאַכען נישט... וויל איך, אַז איך זאָל אומעטום מיטפאָהרען מיט אייך, צו אַלע אייערע פאָרלעזונגען און אַז איינער לאַכט, ווערען שוין אַנדערע אויך אָנגעשטעקט... וועלען שוין אַנדערע אויך לאַכען; וועט איהר זיך פיהלען בעסער, פרעהליכער... און טאָמער וועט אימיצער פון'ם עולם איינשלאָפען בשעת איהר וועט פאָרלעזען, וועל איך איהם אַ ציה טון פאַר'ן רעקל, אָדער אַ שטורכע טון גלאַט אַזוי אין אַ זייט, אָדער איהם אַ שנעל טון אין נאָז, אָדער איהם אַ קיצעל טון מיט אַ שטרויעלע הינטער'ן אויער... וואָס אַרט אייך? מען וועט שוין ביי מיר נישט שלאָפען! אפילו געניצען וועט מען ביי מיר נישט טאָרען; פערלאָזט זיך אויף מיר... ווי איהר קוקט מיך אָן, האָב איך שוין געלאַכט פאַר אַ סך וויצלער און אַלע זענען געווען צופרידען...

וויל איך דאָס ביי אייך קריגען אָט אַ דעם פּאָסטען... איהר וועט מיר געבען 10 זל. אַ טאָג מיט עסען, וועל איך לאַכען פון אַלע אייערע ווי־צען... דאָס איז ביליג ווי באָרשט... און ווי איהר ווייסט, איז לאַכען פאַר אַזאַ קראַנקען מענש, נישט אַזוי גרינג; לאַכען איז אַ קאַטאָרזשנע אַרבייט!

מען פערלירט אַ סך געזונד, פערלירט מען! לאַכען איז, קען מען זאָגען, אַ סך שווערער ווי וויינען... אויב איהר זייט צופרידען, וועלען מיר אָפּמאַכען אַ צייט, ווען איך דאַרף זיך שטעלען צו דער אַרבייט.

האַ? וואָס זאָגט איהר? איהר האָט מיך נאָך קיינמאָל נישט געזעהן לאַכען? האָב איך אַנ'עצה: זאָגט עפּעס אַ גוטען וויץ, וועט איהר זעהן, נישט נאָר זעהן, נאָר הערען אויך...

האַ? עס וועט גאָרנישט ווערען פון מיין פּלאַן? איהר ווילט מיך נישט קענען, זאָגט איהר, מחמת איך בין אַ נודניק, אַ קרענק, אַ צודרעהטער מענש? יאָ... צווינגען קען איך אייך נישט. אַז איהר ווילט נישט, ווילט איהר נישט, אָבער לאַכען פון אייערע וויצען, אָט אַזוי, אָ, אָהן געלד, מעג איך? דאָס אויך נישט? אויב אַזוי, זייט איהר דאָך גלאַט אַ שלעכטער... וואָס זאָגט איהר? אויב איך וועל יואַ־גען צו לאַכען פון אייערס אַ וויץ, אָהן אייער ערלויבניש. וועט איהר מיך לאָזען אַרעסטירען? עט, עס רעדט זיך נאָר אַזוי! פאַר אזעלכע זאַכען אַרעסטירט מען נישט. נאָך ־ אַלעמען איז פּוילען אַ פרייע לאַנד; אַז איינער וויל דאָ לאַכען, מעג ער לאַכען צוועצטערהייט. די וועלט איז נישט הפקר... און אויב איהר פערוועהרט מיר דאָך, וועל איך, אייך, אויך צו להכעיס, אייך, אויף צופּיקעניש, דוקא לאַכען פון אייערע וויצען, און לאָמיך זעהן, איהר זאָלט מיך אַרעסטירען... איך וואָלט אייך אַלע שויבען אויסגעהאַקט!

איך האָב דעם נודניק געמוזט אַרויסוואַרפען און פערקייטלען די טיר...

מעדיצינישע אַרבייט אין העברעאישען אוניווערזיטעט אין ירושלים

טעטיגקייט פון די נאַטור־וויסענשאַפטליכע אָפּטיילונגען

שוין אין 1925, ווען עס איז אָפיציעל געעפענט געוואָרען דער העברעאישער אוניווערזיטעט אין ירושלים, האָט זיך אָנגעהויבען די ערשטע צוגרייטונג־אַרבייט אויף צו עפענען מעדיצינישע אָפּטיילונגען. דער יודישער דאָקטוירים־פערבאַנד אין אַמעריקע אונטער'ן פאָרזיץ פון ד"ר נ. ראַטנאָף האָט געגעבען די מעגליכקייט אויפצוריכטען די בנינים פאַר מיקראָביאָלאָגיע און איינצואָרדענען די אָפּטיילונג פון פאַראַזיטאָלאָגיע. אין 1926 האָט דער פון דזשאָינט געגעבען געלד־מיטלען פאַר דער היגיענישער און באַקטעריאָלאָגישער אָפּטיילונג; אין שפּיץ פון דער דאָזיגער אָפּטיילונג איז געשטעלט געוואָרען ד"ר י. קליגלער פון קאָלאָמביא־אוניווערזיטעט און ראָקפעלער־אינסטיטוט, וועלכער האָט דאַמאָלסט אָנגעפיהרט מיט דער רעגירונג־סטאַציע פאַר דער פאָרשונג פון מאַלאַריע אין חיפה.

די אָפּטיילונגען האָבען זיך גוט אַנטוויקעלט און ביי היינטיגען טאָג ציילען זיי 10 וויסענשאַפטליכע מיטאַרבייטער, א חוץ יונגערע אַסיסטענטען און טעכנישען פערסאָנאַל. די אָפּטיילונג פאַר פאַראַזיטאָלאָגיע אונטער דער לייטונג פון פּראָפ. ש. אַדלער, באַשטייט פון 3 טיילען: פּראָטאָזאָאָלאָגיע (פּראָפ. ש. אַדלער) ענטאָמאָלאָגיע (פאָרשונג פון בלוט־זויגענדיגע אינזעקטען) און העלמינטאָלאָגיע (פאָרשונג פון פאַראַזיטאַרע ווערים).

די אָפּטיילונגען פאַר באַקטעריאָלאָגיע און היגיענע פערנעמען זיך קודם כל מיט סעראָלאָגיע און עפּידעמיאָלאָגיע, מיט א בעזונדערער בעריקזיכטיגונג פון מאַלאַריע־עפּידעמיעס, וואָס צו זייער פאָרשונג איז געגרינדעט געוואָרען א ספּעציעלע סטאַציע אין ראש־פּנה. ביי דער געלעגענהייט איז כדאי צו דערמאָנען דאָס בוך פון פּראָפ. קליגלער (עפּידעמיאָלאָגיע און מאַלאַריע־פאָרשונג אין ארץ־ישראל), וואָס איז דערשינען אין יאָהר 1930.

אין יאָהר 1927 האָט פּראָפ. קליגלער פאָרגעלייגט צו גרינדען געמיינזאַם מיט „הדסה" א מעדיצינישען צענטער נעבען דעם אוניווערזיטעט. נאָך אַן אונטערהאַנדלונג, וואָס האָט געדויערט צוויי יאָהר, האָבען „הדסה" און דאָס קוראַטאָריום פון אוניווערזיטעט פּרינציפּיעל אָנגענומען זיין פאָרשלאָג. די אומרוהען אין ארץ ישראל און דער עקאָנאָמישער קריזיס אין אַמעריקע האָבען אויף א געוויסער צייט אָפּגעהאַלטען די רעאַליזירונג פונ'ם פּלאַן; אויך די פראַגע וועגען אָרט פון קינפטיגען מעדיצינישען צענטער האָט אַרויסגערופען מיינונג־פערשידענהייטען. אין 1935 יאָהר איז ענדליך דערגרייכט געוואָרען א הסכם צו בויען איהם אויפ'ן הר הצופים. גלייכצייטיג איז געשאַפען געוואָרען א פעראייניגטער בוי־פאָנד פון יודיש־אַמעריקאַנישען „דאָקטוירים־פערבאַנד" און „הדסה", וועלכער האָט זיך פערפּליכטעט צו זאַמלען די געלד־מיטלען, וואָס זיינען נויטיג פאַר די געביידעס, און וועלכער פיהרט דורך דערפאָלגרייך זיין אַקציע. ד"ר גאָלוב, דער לייטער פון איינעם פון די גרעסטע שפּיטעלער אין ניו־יאָרק איז נאָמינירט געוואָרען אלס ראַטגעבער פאַר די בוי־ענינים. דאָס צוזאַמענשטעלען דעם פּלאַן און זיין רעאַליזירונג זיינען איבערגעגעבען געוואָרען דעם אַרכיטעקט מענדעלסאָן.

אין פעברואַר 1936 איז אונטערגעשריבען געוואָרען דער ענדגילטיגער אָפּמאַך מיט „הדסה"; איבער זיין אויספיהרונג גיט אַכטונג א קאָאָרדינירונגס־קאָמיטעט אין וועמעס שפּיץ עס שטייט ד"ר י. ל. מאַגנעס, דער פּרעזידענט פון אוניווערזיטעט. דער קאָמיטעט האָט צו זאָרגען, אז דער אוניווערזיטעט און „הדסה", וועלכע האָבען גענומען אויף זיך צו רעאַליזירען דאָס ווערק, זאָל דערפילען זייער געמיינזאַמע אויפגאַבע אין אַנ'האַרמאָנישער צוזאַמענאַרבייט.

אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן קינפטיגען מעדיצינישען צענטער וועלען פאָרטזעצען זייער אַרבייט די צוויי נייע מעדיצינישע אָפּטיילונגען, וועלכע זיינען איינצווישען געשאַפען געוואָרען נעבען דעם אוניווערזיטעט. די אָפּטיילונג פאַר פּאַטאָלאָגישער פיזיאָלאָגיע, וואָס אין איהר שפּיץ שטייט פּראָפ. ד"ר ווערכהיימער, געוו. אַסיסטענט פון אַנדערהאַלדען אין האַלע און דער אינסטיטוט פאַר ראַק־פאָרשונג. די גרינדונג פון דעם דאָזיגען אינסטיטוט איז דערמעגליכט געוואָרען א דאַנק אַן אַנאָנימער נדבה אין דער הויך פון 39 טויזענט פונט, וועלכע וועט אויסגעגעבען ווערען במשך פון 10 יאָהר. דער אינסטיטוט האָט 2 אָפּטיילונגען: א ראַדיאָ־ביאָלאָגישע אָפּטיילונג מיט פּראָפ. האַלבערשטעטער אין דער שפּיץ און אַן אָפּטיילונג פון עקספּערימענטאַלער פּאַטאָלאָגיע, וועלכע ווערט אָנגעפיהרט פון ד"ר דאָלזשאַנסקי.

דער פּלאַן פונ'ם מעדיצינישען צענטער נעמט אַרום 3 בנינים:

1) שפּיטאָל אויפ'ן נאָמען פון „ראָטשילד־הדסה" מיט פערשידענע אָפּטיילונגען (250—300 בעטען).

2) שול פאַר בארעמהערציגע שוועסטערס (80—100 שילערינס).

3) מעדיצינישע שול (פאַר דיפּלאָמירטע דאָקטוירים).

די געביידע וועט האַלטען 3 שטאָק און וועט איינגעאָרדענט ווערען אויף פאָלגענדיגען אופן: אויפ'ן ערשטען שטאָק וועלען איינגעאָרדענט ווערען די אָפּטיילונגען פאַר פּאַטאָלאָגיע, פּאַטאָלאָגישער פיזיאָלאָגיע און ענדאָקרינאָלאָגיע (אינערליכע סעקרעציע); אויפ'ן צווייטען שטאָק — וועלען זיך געפינען די זאַלען פאַר אַדמיניסטראַציע און דער צימער פון דעקאַן פון מעדיצינישען פאַקולטעט, ווי אויך דער אינסטיטוט פאַר ראַק־פאָרשונג. אויפ'ן דריטען שטאָק — די אָפּטיילונגען פאַר באַקטעריאָלאָגיע און פּאַראַזיטאָלאָגיע. א חוץ דעם וועלען אויפ'ן ערשטען און דריטען שטאָק זיך געפינען לאַבאָראַטאָריעס פאַר 15—20 דאָקטוירים. אין פאַל פון א פערברייטערונג וועט דער פּלאַן בעריקזיכטיגען קודם כל די פיזיאָלאָגיע און פאַרמאַקאָלאָגיע.

אלס פּראָפעסאָרען אין די קלינישע פאַכען זיינען ביז איצט איינגעלאַדען געוואָרען:

פּראָפ. ד"ר בערנאַרד צאָנדעק פאַר גינעקאָלאָגיע,

פּראָפ. ד"ר ל. האַלבערשטעטער פאַר ראַדיאָלאָגיע.

עס שטייט אויפ'ן סדר היום די פראַגע וועגען איינלאַדען אין אוניווערזיטעט נייע כחות פון צווישען די מיטאַרבייטער פון „הדסה". מען טראַכט אויך וועגען גרינדען א פאָרבערייטונג־קאָמיטעט פאַר'ן מעדיצינישען פאַקולטעט אין דער נאָהענטסטער צייט.

אַביסעלע קיביץ

(הומאָר פון טאָג)

—*X*—

משה'לע: — אויב דו גיסט מיר נישט, מאַמע, א זלאָטע, געה איך אַוועק צו יאַסעלען, וואָס האָט די גריפּע און קום צוריק א קראַנקער!

מאַן: — פאַרוואָס שלאָגסטו דעם הונד?

פרוי: — אַזאַ פאַסקודנער הונד! ער האָט אויפגעפרעסען דעם גאַנצען פּופּיק, דאָס וועט איהם גלאַט נישט אַראָפּ!

מאַן: — איך דענק אויך, אז עס וועט איהם גלאַט נישט אַראָפּ... צו וואָס דאַרפסטו איהם נאָך שלאָגען?

דאָקטאָר: — איהר מוזט אויפהערען טרינקען. אויב איהר ווילט נאָך לעבען, גיט נאָר א טראַכט וועגען אייער מאָגען!

שכּור: — זאָגט מיר נאָר, הער דאָקטאָר: טוט מיין מאָגען טראַכט עפּעס וועגען מיר?...

ווינטער-הילפס-אקציע פאַר 25.000 אָרימע קינדער פון די יודישע שולען

וואַרשע (יט"א) די טעג איז אין דער צענטראַלע פון „טאַז" פאָרגעקומען א קאָנפערענץ פון פאָרשטעהער פון אַלע צענטראַלע יודישע שול־אָרגאַניזאַציעס און דעם פּרעזידיום פון דער הויפּט־פערוואַלטונג פון „טאַז". אויף דער קאָנפערענץ זיינען אַרומגערעדט געוואָרען די רעזולטאַטען פון דער בעשפּייזונגס־אַקציע פון די שול־קינדער ווי אויך וועגען די אויסזיכטען פון דער זעלבער אַקציע אין קינפטיגען שול־יאָהר. לוי'ם בעריכט פון פּרעזידיום פון „טאַז" איז געלונגען צו זעהען, דאָס אינ'ם פערגאַנגענעם שול־יאָהר האָט מען געשפּייזט 22,635 קינדער פון 69 פּונקטען אין לאַנד. די דאָזיגע קינדער האָבען זיך רעקרוטירט פון די תלמוד־תורות, ציש"א־שולען, תרבות, שול־קולט, מזרחי און בית־יעקב. די בעשפּייזונגס־אַקציע האָט געדויערט 3 און א האַלבען חודש, צוליב די בעגרעניצטע געלד־מיטלען, און צוליב דעם, וואָס די שטיצע פון די יודישע אויסלענדישע אָרגאַניזאַציעס איז אָנגעקומען צו שפּעט און אין א בעגרעניצטער צאָהל, האָט די אַקציע נישט בעפרידיגט די נויטיגע געברויכען פון די קינדער.

די בעשפּייזונגס־אויסגאַבען האָבען אויסגעמאַכט 148,000 זל. פון וועלכע די העלפט איז געגעבען געוואָרען דורך דעם „דזשאָינט" און ענגליש־יודישען הילפס־קאָמיטעט. די רעשט סומען זיינען געגעבען געוואָרען דורך סובווענציעס פון די זעלבסטפערוואַלטונגען, אַרבייטס־פאָנדען און לאָקאַלע זאַמלונגס־אַקציעס.

אויפ'ן סמך פון די בעריכטען פון די שול־דאָקטוירים און פון די קינדער־אונטערזוכונגען בעת זייער אַנבעהמען אין די קאָלאָניעס און האַלב־קאָלאָניעס האָט די קאָנפערענץ פעסטגעשטעלט, אז אין פאָרשטעהענדען שול־יאָהר וועט די בעשפּייזונגס־אַקציע פון די שול־קינדער זיין א דרינגענדע נויטווענדיגקייט, אז לערך 10,000 אויסגעמאַטערטע קינדער פון אָרימע עלטערען איז נישט געלונגען איינצואָרדענען אויף די קאָלאָניעס צוליב די קליינע צאָהל קאָלאָניעס און בעגרעניצטע געלד־מיטלען.

די קאָנפערענץ האָט פעסטגעשטעלט, אז אין דער פאָרשטעהענדער ווינטער־צייט דאַרפען בעקומען בעשפּייזונג לכל הפחות 25,000 שול־קינדער. די אויסגאַבען אויף דעם צוועק מוזען בעטרעפען 25,000 זל. די העלפט פון דער דאָזיגער סומע וועט געדעקט ווערען דורך די אָרטיגע קאָמיטעטען פון די שול־אָרגאַניזאַציעס, און די רעשט פון סובווענציע פון די ענטשפּרעכענדע געזעלשאַפטליכע הילפס־אינסטיטוציעס.

נאָך אַנ'אויספיהרליכער דיסקוסיע האָט די קאָנפערענץ בעשלאָסען, אז אַנערקענענדיג די פערדינסטען פון „טאַז" אויף דעם געביט פון געבען הילף די שול־קינדער, ווערט אויסגעדריקט די האָפנונג אז „טאַז" זאָל ווייטער פיהרען די בעשפּייזונג אַקציע אין די יודישע שולען. די יודישע שול־אָרגאַניזאַציעס האָבען זיך דערביי פערפּליכטעט צו שטיצען „טאַז" מאָראַליש און געזעלשאַפטליך ביים שאַפען די נויטיגע פאָנדען, ווי אויך ביים דורכפיהרען די אַקציע אין די שולען. די קאָנפערענץ האָט דערביי אויסגעדריקט די פערביטערונג, דאָס אין די הילפס־אַקציעס פאַר די פּוילישע יודען ווערט נישט דורך די ענטשפּרעכענדע הילפס־אָרגאַניזאַציעס אין אַמעריקע און ענגלאַנד געהעריג בעריקזיכטיגט די הילף פאַר די שול־קינדער, וועלכע ליידען פון א שטאַרקער נויט.

צום סוף פון דער קאָנפערענץ איז בעשלאָסען געוואָרען אָבצוהאַלטען א בעראַטונג פאַר'ן אָנהויב פון שול־יאָהר כדי אויסצואַרבייטען א גענויעם אַרבייטס־פּלאַן פאַר דער בעשפּייזונג־אַקציע אין די יודישע שולען.

א דעלעגאַציע פון פּויליש-אַרבייטער ביים פּרעזידיום פון יודישען וועלט-קאָנגרעס

וואַרשע. יט"א האָט ערהאַלטען א קאָמוניקאַט אין וועלכען עס ווערט געזאָגט צוו. אַנד.:

פאַר'ן פּרעזידיום פון יודישען וועלט־קאָנגרעס האָט זיך פאָרגעשטעלט א דעלעגאַציע וועלכע איז בעשטאַנען פון פאָרשטעהער פון צענטראַלען פּראָפעסיאָנעלען ראַט פון יודישע קלאַסען פעראיינען אין פּוילען און דעלעגירטע פון די פּליישער אַרבייטער אין וואַרשע, לאָדז, ביאַליסטאָק און קיעלץ.

די דעלעגאַציע האָט אויפגעקלערט פאַר די מיטגלידער פון פּרעזידיום די לאַגע פון די יודישע פּליישער אַרבייטער אין לאַנד, וועגען די בעשלוסען פון דעם לאַנדעס־צוזאַמענפאָהר פון די פּליישער־אַרבייטער, ווי אויך די אַרבייטסלאָזיגקייט, וואָס הערשט שוין היינט צו טאָג נאָך איידער די שחיטה־גזירה איז אַריין אין קראַפט.

די דעלעגאַציע האָט אויך איבערגעגעבען א רייה אינטערעסאַנטע סטאַטיסטישע ציפערען וועגען דעם מצב צווישען די יודישע אַרבייטער און קצבים אַרויסגענומען פון א ספּעציעל אַרויסגעפיהרטער אַנקעטע אין גאַנצען לאַנד דורכ'ן צענטראַלען פּראָפ. ראַט אין פּוילען.

פון די ציפערען איז צו זעהען אז אין קרוב 300 שטעט און שטעטלעך אין פּוילען דערגרייכט די צאָהל אַרבייטער בעשעפטיגטע אין דער פּליישאינדוסטריע איבער 4000 וועלכע האַלטען אויס פון זייערע פערדינסטען איבער 13000 נפשות. פון זיי זיינען אַרבייטסלאָז פולשטענדיג פון 20 ביז 25 פּראָצענט און טיילווייז אַרבייטסלאָז פון 15 ביז 20 פּראָצ. זייער וועכענטליכער פערדינסט (אויסער וואַרשע) וואַקלט זיך צווישען 12 און 20 זל. אין דורכשניט. ווי עס האָבען איבערגעגעבען די דעלעגאַטען פון דער פּראָווינץ וועלכע זיינען לאַנגיעהריג בעשעפטיגט אין זייער פאַך וועט די צאָהל אַרויסגעשטויסענע פון זייערע אַרבייטס־פּאָזיציעס נאָכן אַריינגעהן אין קראַפט פון דער שחיטה־גזירה דערגרייכען ביז 40 פּראָצ.

די דעלעגאַציע האָט אויך איבערגעגעבען אז זי גרייט צו א גענויעם מעמאָריאַל צו דער סעסיע פון וועלט־קאָנגרעס וועלכע קומט זיך צונויף דעם 8־טען אויגוסט אין זשענעווע, מיט פאָרשלאָגען וועגען א גרויס־צוגעגרייטער הילפס־אַקציע פאַר די אַרויסגעשטויסענע פּליישער משפחות. וואָס זעהט פאָר צוו. אַנד. א איבערשיכטונגס־אַקציע פון אַריבערפיהרען זיי צו אַנדערע פּראָדוקטיווע פאַכען און בעיקר קאָלאָניזירען זיי אויף ערד־אַרבייט, נאַטירליך, קומט אין דער ערשטער רייה אין בעטראַכט א"י.

די דעלעגאַציע האָט זיך געווענדעט צום פּרעזידיום מיט א בקשה זיך נעהמען צו פאַראינטערעסירען מיט דער דאָזיגער פראַגע און בעמיהען זיך צוזאַמען מיט דער גאַנצער פּוילישער דעלעגאַציע אויפן פאָרום פון וועלט־קאָנגרעס אַלזייטיג דעם ענין צו בעהאַנדלען און פאַראינטערעסירען די פאָרשטעהער פון וועלט־יודענטום פון קאָנגרעס מיט דער דאָזיגער הילפס־אַקציע.

דאָס פּרעזידיום פון יודישען וועלט־קאָנגרעס האָט צוגעזאָגט דער דעלעגאַציע זיך צו פאַראינטערעסירען מיט דער דאָזיגער וויכטיגער פראַגע און טאָן אַלץ אַז אויפן וועלט־קאָנגרעס זאָל די הילפס־אַקציע געפינען א געהעריגען אָפּקלאַנג און אונטערשטיצונג. (יט"א).

Dr. REICHER
פּאָלודניאָווא 28. טעל. 201-93
ספּעציאַליסט
פאַר מענער - שוועכע - בעהאַנדלונג
סעקסועלע בעראַטונגען פון פּסיכאָ - אַנאַליז
נעמט אָן פון 8—11 פון 5—8 אָוונט.
זונטאַג און חגאות פון 9—12.

Dr. med.
Sadokierski
כירורג פון ציינער און יאַסלעס
Piotrkowska 164 tel 114-20.

דאָס לעבען אין ארץ־ישראל

ידיעות פון דער יודישער טעלעגראַפען־אַגענטור

אין עבר־הירדן הערשט רוה.

ירושלים. ווי מען מעלדעט דעם „הארץ" פון עבר־הירדן הערשט אין גאַנצען לאַנד רוה. דאָס מיליטער היט די טעלעפאָן־ און טעלעגראַפען־ליניעס ווי אויך די נאַפטרעהרען, וואָס ציהען זיך דורכן מדבר, די רעגירונג האָט געוואָרענט די בעדואינישע שייכען אז זיי וועלען זיין פעראַנטוואָרטליך אויב מען וועט איבעררייסען די טעלעפאָן־ליניעס אחוץ הרוב מאַכען די אייזענבאַהן־ליניע.

אַנשטאָט קעז — באָמבעס.

ירושלים. צוויי ירושלימער סוחרים גראָסיסטען האָבען בעשטעלט פון אויסלאַנד א טראַנספּאָרט קעז, דער טראַנספּאָרט איז אָנגעקומען קיין חיפה און נאָכדעם ווי די סוחרים האָבען ערלעדיגט די פאָרמאַליטעטען האָט מען דעם טראַנספּאָרט מיט קעז אַרויסגעשיקט קיין ירושלים. עפענענדיג איין קעסטעל מיט סחורה, האָט איינער פון די סוחרים בעמערקט אז א סך פּושקעס האָט מען אויפגעמאַכט, און אַנשטאָט קעז געפינען זיך אין די פּושקעס באָמבעס. דער סוחר האָט וועגען דעם גלייך געמאָלדען דער פּאָליציי. וועלכע האָט גענומען דורכפיהרען אַן אויספאָרשונג, ווי עס האָט זיך דערנאָך אַרויסגעשטעלט, האָבען אַראַבער אין חיפהער צאָל־אַמט אויפגעריסען די קעסטלעך מיט קעז און אַריינגעלייגט אין די פּושקעס באָמבעס פון לערך 4 קילאָ געוויכט. די באָמבעס זיינען געווען פון גרויסער אויפרייסקראַפט, זיי האָבען אַבער פערגעסען אַריינלייגען אין די באָמבעס די קאַפּסולען. זיי האָבען וואַהרשיינליך גערעכענט אז פון דער צוזאַמענגעפּרעסטקייט אין די קעסטלעך וועלען די באָמבעס פון זיך אַליין אויפרייסען.

די לאַגע פון די אַראַבישע קריסטען.

ירושלים. די אַראַבישע קריסטען אין א"י געפינען זיך, זינט די אומרוהען אין לאַנד אין א משונהדיגער לאַגע, פון איין זייט זיינען זיי „פּאַטריאָטען" צוזאַמען מיט די מוזולמענישע אַראַבער, אָבער פון דער אַנדערער זייט זיינען זיי נישט מסכים מיטצומאַכען אַלע אַקציעס. וועלכע די אַראַבישע עקסטרעמיסטען האָבען אונטערגענומען. די קריסטליכע אַראַבער זיינען הויפּטזעכליך געגנער פון שטרייק און נישט איינער פון זיי האָט שוין עובר געווען אויף די אַראַבישע שטרייק־בעפעהלען פאַר וואָס זיי ווערען טעראָריזירט. אויך דער אַראַביש־קריסטליכער בירגערמייסטער פון בית־לחם איז געווען א קרבן פון אַראַבישען טעראָר און אויף זיין הויז זיינען שוין צוויי מאָל געוואָרפען געוואָרען באָמבעס. די קריסטליכע אַראַבער האָבען דערפאַר נישט ווייניגער ווי די יודען מורא זיך צו בעווייזען אין די אַראַביש־מוזולמענישע געגענדען.

די אַראַבישע קריסטען בעקומען אויך נישט קיין שטיצע פון אַראַבישען שטרייק־קאָמיטעט דאַגעגען פּרעסט מען אויס געלד ביי די רייכע אַראַבישע קריסטען, פיל רייכע אַראַבישע קריסטען האָבען פערלאָזען דאָס לאַנד און זיך בעזעצט אין די שכנישע לענדער ביז אין א"י וועט נישט ווערען רוהיג.

איינגעשטעלט דעם דינסט פון די ספּעציעלע פּאָליציאַנטען אין תל־אביב

תל־אביב. די ספּעציעלע יודישע פּאָליציאַנטען, וועלכע האָבען איבערגענומען א טייל פון די פונקציעס פון דער שטענדיגער פּאָליציי, זינט עס האָבען אויסגעבראָכען די אומרוהען אין לאַנד האָבען איצט איינגעשטעלט זייער דינסט.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבן

נייער פאלקסבלאט

דאנערשטאג, 23 יולי — ד׳ מנחם אב תרצו

זון-אויפגאנג 3.45
זון-אונטערגאנג 7.38

נעכטיגע גרויסע מאניפעסטאציע

געגען דאנציגער היטלעריזם און פאר דער פוילישקייט פון דאנציג

דער „ארגאניזיר" קאמיטעט פון דער ים און קאָלאָניאַל-ליגע האט אויף נעכטן צונויפגערופן א גרויסע מאניפעסטאציע, כדי צו פראטעסטירן געגען די היטלערישע אפטריטן אין דאנציג, געגען פערשמעלערן די רעכט פון פוילן אין דער פרייששטאט און כדי צו דאקומענטירן, אז די גאנצע בעפעלקערונג אין פוילן פאדערט דאס פערברייטערן די רעכט פון פוילן אין דאנציג.

צו דער דאזיגער מאניפעסטאציע האבן גע-מאלדן זייערע אקציעס צוהונדערטער ארגאניזאציעס, פעראיינען, געזעלשאפטן און אינסטיטוציעס, צווישן זיי אלע ווירטשאפטליכע און סאציאלע יודישע ארגאניזאציעס.

שוין 6 א זייגער האבן אנגעהויבן צו מאר-שירן צום וואדני-רינעק צו, וואו ס׳איז פארגעקומען די מאניפעסטאציע, פערשידענע מיליטערישע אר-גאניזאציעס, פאבריקען און פראפעסיאנעלע פעראיי-נען מיט טראנספאראנטן, וועלכע האבן ענטהאל-טען לאזונגען אין די אינטערעסן פון פוילן.

אויפ׳ן פלאץ זענען שוין 7 א זייגער געווען פער-זאמעלט איבער 50 טויזענד מענשען.

ס׳זענען אנוועזנד געווען אלע מיליטערישע אר-גאניזאציעס, פעדעראציע, ארבייטער - פעראיינען, צעכן, ספארט - ארגאניזאציעס און אלע אנדערע געזעלשאפטליכע ארגאניזאציעס.

דעם מיטינג האט געעפנט אין נאמען פון דער ים און קאלאניאל-ליגע נ. דעפ. וואלטשינסקי, וועל-כער האט אנגעוויזן אויף דעם וואהזיניגען ארויס-טריט פון דאנציגער פרעזידענט גרייזער און אויף דער עטיגקייט פון די היטלעריסטן אין דאנציג, וואס ברענגט שאדען די פוילישע אינטערעסן.

דאן האט גערעדט אין נאמען פון די סאציא-ליסטישע פראפעסיאנעלע פעראיינען טעוו. דעפ. שטשערקאווסקי און דאן דעפ. וואשקעוויטש.

דער פערזאמעלטער עולם האט ענטוזיאסטיש אויפגענומען די געווארפענע לאזונגען און דאן גע-זונגען די ראטע. צום סוף איז אנגענומען געווארן כאלגענדע רעזאלוציע:

1) דער סטאטוס פון דער פריישטאט דאנציג, די שטענדיגע פאהרשטאט אין פוילן, איז נאך דער מלחמה פעסטגעשטעלט געווארן אזוי, אז ער האט נאר טיילוויז בעפרידיגט די רעכט און נויטיגע בע-דערפענישן פון דער פוילישער מלוכה.

2) דער סטאטוס פון דער פעלקער-ליגע איז נאר א טייל פון די טעריטאריאלע בעשטימונגען פון ווער-סייל׳ער טראקטאט, וועלכער גאראנטירט דעם איי-ראפעאישן שלום די דאנציגער מאכט איז די מאכט פון דער פריישטאט — און נישט פון א סובערענער מלוכה און דעריבער דארף זי אויפהערן פאליטיק און אויסערליכע מאניפעסטאציעס, וועלכע ס׳איז פרובען וואס פיהרען צו דעם אזוי גערופענעם „בע-פרייען זיך פון דאנציג פון די בעשטימונגען פון ווערסאילער טראקטאט — וואס זענען איבעריגנס געגען די דאנציגער אינטערעסן, מוזען זיך אנטער-סען אויף א ווידערשטאנד פון דער פוילישער רעפו-בליק, וועמענס רעכט אין פליכט ס׳איז צו שטערן אויף דער וואך פון שלום ביים באלטישען ים, וועד ס׳בעדראהט די זיכערקייט און שלום ביים באלטישען ים בעדראהט אויך די זיכערקייט און שלום אין פוי-לען.

די פערזאמלונג פאדערט, אז די פוילישע רע-גירונג זאל אננעמען אנ׳ענטשפרעכענדע שטעלונג צו די וואהנזיניגע ארויסטרעטונגען פון פרעזידענט גרייזער.

נאכ׳ן שפילען דעם מלוכה-הימן איז די מאני-פעסטאציע פערענדיגט געווארן פון די יודישע אינסטיטוציעס האבן אין דער מאניפעסטאציע אנ-טיילגענומען דער קאמבאטאנטן - פעראיין, לעגיאן א. נ. פון בערעק יאסעלעוויטש, אלע יודישע ווירט-שאפטליכע, געזעלשאפטליכע און ספארט-ארגאני-זאציעס.

ווען דער עולם האט זיך אנגעהויבן פונאנדער-צוגעהן האבן זיך דערהערט איינציגע אנטי-מלוכה׳שע אויסגעשרייען פון קאמוניסטן. דער עולם האט זיך געווארפען אויף די שרייער און זיי געוואלט לינטשען, דער פאליציי איז אבער געלונגען זיי ארויסצוקעקומען פון עולם און אפפיהרען אין אויספארשונגס-אמט, דאס זענען געווען אברם רע-נענוועטער און העלענא וואלטשאק.

אין אנ׳אנדער פונקט האט מען ווידער געהערט אנ׳אויסגעשריי „זאל לעבען היטלער". דער שרייער איז צושלאגען געווארן דורכן עולם און איז אויך אפגעפיהרט געווארן אין אויספארשונגס-אמט.

האנדעלס-מארק אויף פילסודסקיעגא 2

ווערט קומענדיגען שבת פערזיגעלט

ווי מיר האבן שוין בשעתו מיטגעטיילט, האט די פרוי מרים גאטהעלף און דוד ווייסבארט ארייגעגעבן א פראיעקט צו דער שטאט-פער-וואלטונג, מ׳זאל זיי דערלויבען אויסצובויען אויף פילסודסקיעגא 2, וואו ס׳געפינט זיך איצט די האנדעלס-האלע — א נייע האנדעלס-האלע צום פערקויפען שיך, מלבושים און גאלאנטעריע. די שטאט-פערוואלטונג האט דעם פראיעקט נישט בע-שטעטיגט.

איצט דערוויסען מיר זיך, אז אין צוזאמענ-האנג מיט דעם אפזאג, ווערט די ביזאיצטיגע האנדעלס-האלע אויף פילסודסקיעגא 2 ענטגילטיג ליקווידירט שוין פון 25-טען יולי ד. י. אן. דער פלאץ וועט פערזיגעלט ווערען און ארומגעצוימט ווערען מיט דראט.

זיצונג פון קאלעגיום פון דער שטאט-פערוואלטונג

נעכטען אוונט איז אונטער פארזיץ פון פרעז. נאדלעשווסקי פארגעקומען א זיצונג פון קאלעגיום פון דער שטאט-פערוואלטונג. אין דער זיצונג האבן זיך בעטייליגט די וויצע-פרעזידענטן פון נאטשאלני-קעס פון אלע אפטיילונגען.

סטיפענדיעס א. נ. פון גענ. פיעראצקי.

אין דער ערשטער רייה איז בעשטימט געווארן א סומע פון 2.400 זל. אויף צוויי סטיפענדיעס פאר נישט פערמעגליכע שילער. די סטיפענדיע וועט זיין אויפ׳ן נאמען פון געווועזענעם מיניסטער בראניסלאוו פיעראצקי.

נייער דירעקטאר פון פאפול. טעאטער.

דער צווייטער פארשלאג וועגען א סובסידיע פארן פאפולארן טעאטער האט ארויסגערופען א דיסקוסיע. ס׳איז בעשלאסען געווארן צו אנגא-זשירען אלס דירעקטאר דעם ביז-איצטיגען ליטעראר-רישען לייטער פון פוילישע טעאטערן אין ווארשא און רעזשיסער הוגאן מאריטשינסקי אויפן יאהר 1936-37 איז בעשטימט געווארן א סובסידיע אין דער הויך פון 40 טויזענד זל.

63 נעמען פון לאדזער גאסען

נאך דעם זענען בעשטימט געווארן די נעמען פון א רייה לאדזער גאסען. די דאלגא גאס וועט פון איצט אן הייסן — באטשיצקא, די פערלענגערטע לאנקאווא — טשארטאריסקי, לעשנא — גענ. זשוב ליטאווסקיעגא, זאקאנטנא — קאפ. פאגאנאווסקיעגא, פיאלקאווסקא אויף רודזשיצקיעגא, ענגלא אויף קא-שובסקא, ס׳ה זענען בעשטימט געווארן נעמען פון 16 גאסען. א חוץ דעם זענען בעשטימט געווא-רען נעמען פון 47 נייע גאסען, וואס זענען גע-שניטן געווארן אין די קען-שטעט.

40 טויזענד זל. פאר א פאלקס-שולע.

אויף דער פאלקס-שולע, וואס ווערט איצט גע-בויט אויף רוג מאצקיעוויטשא און אלשינסקא איז בעשטימט געווארן א סומע פון 40 טויזענד זל.

גראסמאנ׳ס פלאץ

ווייטער איז פערענדיגט געווארן די פראגע וועגען דעם פלאץ אין לאגעווניק, וואס טעהער צו ווילהעלם גראסמאן. די שטאט נעמט איבער דעם פלאץ א דאנק וואס ס׳וועט מעגליך זיין צו רעגולירען די פארצעלאציע און אויסצובויען יענע געגענד.

טעאטער - קאמיסיע

אין דער טעאטער - קאמיסיע זענען אריין: דער וויצע-פרעזידענט לוקאמסקי, נאטשאלניק נאוואקאוו-סקי, רעד. פאלאק, קאפ. בודזשינסקי, דיר. טשעפ-משינסקי, נאטשעלניק ד״ר גראבאווסקי, פראפ. הירקאווסקי, דיר. איהוושיקאווסקי, ריכטער קאנאזשעוו-סקי, נאטשאלניק וואלטראטום, לייטער פון די קלא-סען-פעראיינען וואלטשאק, לייטער פון „פראצא" סאכא, אלס סעקרעטאר פאטרקאווסקי.

ליקווידירט א „פרעהלעך הייזל"

די „מוהמע" אין תפיסה, און די „מעדלעך" — אין שפיטאל

(א) פאליציי האט נעכטען ליקווידירט א „פראהליך הייזעל", וואס האט זיך געפונען אויף קאמ-יענא 5, די „מוהמע" וויקטאריא סאיעצקא האט א חוץ די פראכטיטוטקע, א׳יך פערנארט יונגע מעד-לעך, צוזאגענדיג זיי ארבייט, און אזוי ארום די ארימע מעדלעך איינגעצויגען אין דער נעץ פון אויסגעלאסענקייט, די „מעדלעך" וואס זענען גע-פונען געווארן, זענען אפגעשיקט געווארן אין שפיטאל אויף א מעדיציניש׳ער אונטערזוכונג, און די „מוהמע" איז איינגעזעצט געווארן אין תפיסה.

טעאטער „ראזמאיטאשטשי" דיר. דוד צעלמייסטער.

גאסטשפילען פון

פסח׳קע בורשטיין

דריטע וואך פון רעקארד און אויסערגעוועהנליכען ערפאלג

היינט, דאנערשטאג, 9.15 אווענד צום לעצטען מאל

א חתונה א׳ן שטעטל

צו רעדוצירטע פרייזען פון 54 גר. ביז 2 זל.

מיט׳ן אנטייל פון: באדיא קארעני און יעקב פישער

אכטונג! דאס טעאטער איז ספעציעל ווענטילירט.

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער.

מיט א ביקס פון „וולאסני ווירוב"...

דערשיסט א פויער א 19-יאהריגע פויערטע

(א) אין שטעטל ראספשע, הינטער פעטריקאוו, האט נעכטען פאסירט א זעלטענער צופאל, אין דעם שטעטל איז געווען טארג, ארום מיטאג-צייט, האט בענומען גיסען א שלאקס-רעגען. די פויערים זענען בעלאפען אין די טויערן, צווישען זיי האט זיך אויך געפונען די 19-יאהריגע פויערטע יוזעפא סקאווינסקא און דער 24 יאהריגער וואדיסלאוו קאדזשינסקי ביידע פון פאושעניעוויצע. פלוצים האט זיך פון דער ענגשאפט דערהערט א שאס און יוזעפא סקאווינסקא איז געפאלען א טויטע אויפ׳ן ארט, ווי ס׳האט זיך ארויסגעשטעלט, האט ביי קאדזשינ-סקיין אונטער דער בורקע אויסגעשאסען א ביקס, וואס ער האט אליין געמאכט. צוליב דעם ענגשאפט האט די ביקס אויסגעשאסען און געטראפען די סקאווינסקא אין האַרץ.

פאליציי פיהרט אנ׳אויספארשונג, צי דאס איז א צופאל, אדער א מארד.

Dr. med.
HALTRECHT
ספעציעל-ארצט פאר הויט-, געשלעכטס קראנקהייטען און מענער-שוועכע
האט זיך איבערגעצויגען און נעמט אן
פיעטריקאווער 161 טעל. 245-21
פון 11 פ״ה ביז 3 ביינאכט און פון 7 ביז 9 אווענד
זונטאג פון 1—8 ביינאכט.
פאר פרויען א באזונדער וואַרטע-זאל
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

Dr.
Wołkowyski
ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02
ספעצ. פאר טריפער, סיפילים און הויט-קראנקה.
בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
נעמט אן פון 8—11 ביינאכט און 4—9 אווענד

קייז ארץ-ישראל
גרופענווייז און אינדיווידועל.
ביליגע פרייזען. גוטע בעדינגונגען.
פינקטליכע בעהאנדלונג.

אויספלוג קיין
יוגאסלאוויע און אונגארן

אויסלענדישע הנחה-און קורצייט-פעסער.
פארשטעהערשאפט פון „אינטוריסט"
אויספלוגען און רייזעס קיין רוסלאנד.
ברענגען קרובים פון רוסלאנד קיין פוילן
אינפארמאציעס גראטיס
דאס יודישע רייזע-ביורא
Union Lloyd
Piotrkowska 42, tel. 107-87.

צוגאב פאבאר-קאמיסיע

היינט און מארגען פרייטאג אמטירט אויף פיעטריקאווער 165 א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר פ. ק. או. לאדז-שטאט 2.

5 עס דארפען זיך מעלדן די, וועלכע זענען גע-געבוירען אין 1915, וואס וואוינען אויפן שטח פון 1, 4, 6, 7, 10, 12, 13 און 14 פאליציי-קא-מיסאריאטען. וועלכע האבן בעקומען נאמענטליכע אויפפאדערונגען פון דער שטאטישער סטאראס -

ווינטער סעזאן אין דער האלב-וואל בראנזשע

די לעצטע וואך האט זיך אנגעהויבן דער איי-בענטליכער ווינטער-סעזאן אין דער האלב-וואל בראנ-זשע. אייגער פון די הויפט-אפנעהמער אין אנהויב סעזאן איז געוועהנליך די קאנפעקציע בראנזשע, דאסמאל נעמט זי אבער קיין שום אנטייל אין די טראנזאקציע און דאס צוליב דעם שטרייק וואס איז אויסגעבראכען מיט דריי טעג צוריק אין דער אינדוסטריע.

אין דעם דאזיגען שטרייק בעטייליגען זיך סיי די כאלופניקעס סיי די געזעלן. דער איצטיגער סעזאן צייכענט זיך אויס מיט זעהר קליינע אומזא-צען, ווייל די פראדוצענטן ווי אויך די סוחרים זע-נען זעהר צוריקגעהאלטען. זיי האבן מורא פאר גרעסערע סחורות טראנזאקציעס, ווייל זיי געהען ארויס פון שטאנדפונקט, אז די פרייזען דארפען איצט אין פערגלייך מיט׳ן פערגאנגענעם יאהר, זיין אויף 20 פראצענט העכער.

פאליטישער פראצעס אין לאדז

(א) נעכטען איז אין קרייז-געריכט פארגעקו-מען א גרויסער פאליטישער פראצעס. אויף דער בעשולדיגונגס-באנק זענען געזעסען 5 פערזאן, וועלכע זענען אנגעקלאגט געווארן אין פיהרען א קאמוניסטישע טעטיגקייט.

נאכ׳ן אויסהערען די אדוואקאטען און עדות האט דאס געריכט ארויסגעטראגען אנ׳אורטייל, לויט וועלכען ס׳זענען פערמשפט געווארן: חנה וואל-קאוויטש 3 יאהר, קלמן קאץ 2 יאהר, קאושימיעזש מאטושאק 2 יאהר, גיטעל לאה בראכשטיין 4 יאהר, אויערבאך 3 יאהר.

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

(א) היינט פיינאכט דיזשורירען:

סאהאנע (לימאנאווסקיעגא 80); טראווקאווסקי (בזשעזשינע 56); קאפראווסקי (נאוואמיעסקא 15); ראזענבלום (שרודמיעסקא 21); בארמאשעווסקי (פיעטריקאווער 95); טשינסקי (ראקאטשינסקי 53); סקווארטשינסקי (קאנטנא 54); שיניעצקא וושנאור סקא 59).

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07
ספעציעל-ארצט פאר מענער - שוועכע-בע-האנדלונג און סעקסועלע בעראטונג
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווענד.
זונטאג פון 9—1 פארמיטאג
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

טעאטער „ראזמאיטאשטשי"
דיר. דור צעלמייסטער.

מארגן פרייטאג, דעם 24 ד.ח. 9.30 אוונט פרעמיערע!

פסח'קע בורשטיין

דער יודישער שעוואליער, דער וואס זינגט, טאנצט, פייפט, מאכט פרעהליך, פיהרט אויף דעם גרויסען שלאגער

„דער גאסען-זינגער"

מיט'ן אנטייל פון די בעקאנטע ארטיסטען נאדיא קארעני און יעקב פישער. פרעהליכע מוזיקאלישע אפערעטע אין 3 אקטען, 30 נומערן געזאנג פון די שענסטע און הערציגסטע לידער, קופלעטען, דועטען, טערצעטען און טענץ. אויך ווערט אין דער אפערעטע דעמאנסטרירט דורך בורשטיין'ען

די לעצטע ערפינדונג ראדיא-טעלעוויזיע
דער אפאראט — מיטגעבראכט פון פסח'קע בורשטיין.

צוזאמען מיט'ן געקליבענעם אנסאמבל:
רייסע בעזמאן, דוד האמבורגער, שמחה וויינטרויב, קאראל וויינבערג, מאניא מאניעלא, מארק מאראווסקי, נעמי נאטאן, חיים ניסענצווייג, דוד ספיוואק, יעקב פישער, נאדיא קארעני און ליזא שלאסבערג.

פרעכטיגע דעקאראציעס — נייע קאסטיומען — הערליכער באלעט און כאר.

בילעטען צו בעקומען אין קאסע פון טעאטער. דיריגענט: דוד ביינעלמאן.

זי האט נישט געוואלט ווערן זיין כלה

האט ער חתונה־געהאט מיט איהר שוועסטער, כדי צו נעמען נקמה

טראגעדיע אין פאמיליען ־ פלאנטער מיט שפאנענדע פאסירונגען, וואס האט זיך אנגעהויבען אין לאדז און פערענדיגט אין אמעריקא

— 5 —

מרים איז געקומען און ער האט זיך געפרעגעלט פאר נחת, ווען ער האט צוגעקוקט ווי די ארימע מרים בעטראכט די טייערע פערעל.

מרים איז געווען א קלוגע, און וואס עס טוט זיך ביי איהר אין הארצען האט זי נישט ארויסגעוויזען.

זי האט זיך בעצויגען צו באריס'עס מתנה פאר איהר שוועסטער מיט א גלייכגילטיגקייט. דאס האט איהם געערגערט, און ער האט די פערעל צוגענומען און ערגעץ אוועקגעלעגט, און פון אויפרעגונג האט ער פערגעסען, וואו ער האט זיי אוועקגעלעגט. האט ער א ווייל שפעטער גענומען שרייען:

וואו זענען די פערעל?... אימיצער האט אוועק־גע'גנב'עט די פערעל!..

חנה האט איהם אנגעקוקט, אויך די אם פון זייער קינד, אויך מרים.

ער האט געהאלטען אין איין שרייען:

— עס איז קיינער דא, א חוץ אונז נישט געווען, פאלט חשד אויף אלעמען אין הויז!.. וואו זע־נען די פערעל?..

ער האט געשריגען ווי א משוגענער.

— מיינסט אפשר צו זאגען, אז איך האב ביי דיר גע'גנב'עט די פערעל? — האט מרים מיט אנ־געהאלטענעם פעס איהם געפרעגט.

— אפשר יא, — האט באריס זיך אפגערופען.

ער איז אריין אין אנ'אנדער צימער. מען האט געהערט ווי ער טעלעפאנירט צו דער פאליציי. חנה איז אריינגעלאפען מיט א געשריי:

— באריס, וואס טוסטו?..

— ארויס פון דאנען! — האט ער א געשריי געגעבען — לערן מיך נישט וואס צו טון!

פאליציי איז באלד אנגעקומען, מען האט בע־זוכט אלע פרויען, מרים'ען, זעלדען און חנה'ען, אבער מ'האט ביי קיינעם פון זיי גארנישט געפונען.

מרים האט דערנאך געקריצט מיט די ציינער פאר צארן.

— פאר אזא פערשעהמונג וועט מעהר מיין פוס דיין שוועל נישט אריבערטרעטען! — האט זי אויס־געשריגען און איז אוועק.

צומארגענס האט חנה געפונען די פערעל אין קאמאד, וואו באריס האט געהאלטען זיינע וועש. ער האט זיי אליין דארט אריינגעלעגט, נאר צוליב דער אויפרעגונג האט ער נישט געדענקט וואו ער האט זיי געלעגט.

צווישען מרים'ען און באריס'ען האט זיך איצט אנגעהויבען א האס, וואס איז געוואקסען פון טאג צו טאג.

חנה בעגעהט זעלבסטמארד דורך אראפווארפען זיך פון א הויכען שטאק

עס זענען אוועק יאהרען. די קינדער זענען אונ־טערגעוואקסען. משה'לע, אזוי האט געהייסען בא־ריס'עס און חנה'ס קינד, וואס די אם, זעלדע, האט געזויגען, ער איז אויסגעוואקסען א געזונטער, שעה־נער יונגעל און ער האט זיך גוט געלערנט אין חדר. אויך דאס קינד פון חער אם, איהר מיידעלע, פעסיע, האט זיך אויסגעהאדעוועט א גראטען קינד.

חנה האט נאך אלץ געקרענקט, און מרים איז נאך אלץ ברוגז געווען מיט באריס'ען און איז נישט געקומען צו זיי.

פלוצים דערפאר חנה איצט מעהר געהן צו דער ארימער מרים'ען און אהין מיטנעמען מיט זיך משה'לען.

דארטען האט ער זיך געשפילט מיט דער מוהמע מרים'ס קינדער, צוויי מיידעלעך, וואס זי האט גע־האט: פערעלע, וועלכע איז געווען כמעט אין איין עלטער מיט משה'לען, און שיינדעל, מיט א יאהר יונגער.

משה'לע איז דאן אלט געווען אין צעהנטן יאהר.

(ווייטער — מארגען).

שרפה אין ה. פיקעלני'ס מא־נופאקטור־געשעפט

שאדען בעטרעפט 25 טויזענד זל.

(א) נעכטען האט אויסגעבראכען א שרפה אין מאנופאקטור-געשעפט פון דער פירמע ה. פיקעלני שרודמיעסקא 9 די שרפה וועלכע האט אויסגעבראָ־כען צוליב א דעפעקט אין קוימען איז באלד איינ־געלאשען געווארען. דאך איז געווען א שאדען אויף 25 טויזענד זל.

אראפגעפאלען פון דער רושטאוואניע

און שווער פערוואונדעט געווארען

(א) ביי'ם איינלעגען א הויז אויף פשעיאזד 54 איז דער ארבייטער יוזעף סמוך אראפגעפאלען פון דער רישטאוואניע פון 1־טען שטאק און איז שטארק צוקלעפטשעט געווארען, די פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל.

Dr. R.Zalcwasser
כירורג
CEGIELNIANA 19, tel. 125-27
צוריקגעקעהרט
נעמט אן פון 1–2 מיטאג און פון 4–6.30 אוונט.

ר. איזראעל

אויסגעלייטערטע נשמות

סענסאציאנעל שפאנענדער ראמאן פון יודישען לעבען

80

אויף צומארגענס אינדערפריה איז דוד ארויס אין גאס. דערווייל האט מען זיך דערוואוסט, אז פישעל איז געקומען בעפרייט פון תפיסה. פון אלע זייטען איז מען אנגעקומען אפגעבען שלום און זיך אויספרעגען וועגען אלץ. פישעל האט געשוויגען און אפגעפערטיגט יעדען מיט א ווארט, ווייזענדיג, אז יעדעס ווארט, וואס ער רעדט איז איהם איבריג. איהם איז געלעגען אין די געדאנקען נאר איין זאך — צו זעהען סאניע זאמערפעלד כאטש פון דער ווייטענס.

פישעל איז אוועק אין בית־המדרש. ער האט געוואלט נאכקומען די ביטע פון זיין אלטען איינ־זאמען פאטער, און זיך אוועקזעצען געשמאק לערנען. ער האט געדענקט וועגען די ווערטער פון זיין פאטער: „גאט וועט דיר געבען רוה און דיך שטארקען". ס'איז איהם אבער גארנישט געקראכען אין קאפ אריין. נאך יעדע עטליכע מינוט לערנען, האט ער פערקנייטשט דאס בלאט אין דער גמרא און זיך פערטראכט. זיינע ליפען זענען געווען פערטריקענט, דאס פנים בלייך, דער קאפ הייס. ווען ער איז געזעסען אזוי פערטראכט, איז צו איהם צוגעגאנגען א פרעמדער יוד, אויסגעשטרעקט די האנד און געזאגט:

— שלום עליכם.

— עליכם שלום, — האט פישעל שטיל געענט־פערט, אנקוקענדיג דעם יוד, וועלכער ער האט קיינמאל נישט געזעהען אין שטעטעל.

— כ'בין א פרעמדער, — האט דער יוד געזאגט, — דאס ערשטע מאל אין שטעטעל, א נע־ונדניק, אהן משפחה און אהן א היים, כ'האב געהערט ווע־גען אייער אומגליק, וועלכעס איהר האט מיטגע־מאכט. דעריבער האב איך אייך געוואלט זאגען מזל - טוב.

— ברוך תהיה — האט פישעל געענטפערט און ווידער געעפענט די גמרא, כדי צו לערנען.

— בחור, — האט דער פרעמדער יוד ווייטער געזאגט, — דאס לערנען זעה איך גייט אייך נישט אין קאפ אריין. אייערע געדאנקען זענען פערנומען מיט עפיס אנדערש. אפשר וואלט איהר מיר דער־צעהלט, וואס עס ליגט אייך אויפ'ן הארצען.

פישעל האט מיט גרויס פערוואונדערונג אנ־געקוקט דעם פרעמדען און נישט געטראכט אפילו איהם צו ענטפערען.

— איהר דארפט פאר מיר נישט מורא האבען, איך ווייס אויך ווי צו האלטען א סוד. אבער איך קען אייך געבען אנ'עצה.

— איך דארף נישט קיין עצה ,ר' יוד, ס'איז מיר גארנישט און כ'האב גארנישט אויפ'ן הארצן.

נאך, וואס זאלסטו לייקענען, בחור, איך ווייס עס גאנץ גענוי. אפשר פונקט אזוי גוט ווי דו אליין ווייסט דאס.

מיט די ווערטער איז דער יוד אוועק פון פישלען און זיך אוועקגעזעצט אויף א באנק נעבען דער טיר.

פישעל איז געווען שטארק איבערראשט. ווער איז דער יוד? וואס ווייס ער? ער האט נישט גע־קענט לאנג איינזיצען אויף זיין ארט, און אין א ווילע ארום איז ער צוגעגאנגען צו דעם יוד.

— ווער זענט איהר?

— כ'האב דיר שוין געזאגט, א פרעמדער, א נע־ונדניק, אהן א משפחה, און אהן א היים, דאס ערשטע מאל דא אין שטעטעל.

— ס'איז מיר זעהר שווער אויפ'ן הארצען, ר' יוד — האט פישעל זיך מודה געווען — זעהר שווער.

— דאס דארפסטו מיר נישט דערצעהלען, דאס שווערע געמיט ליגט דיר אויפ'ן פנים. רעד אראפ פון הארצען און דיר וועט בעסער ווערען.

— כ'ווייס נישט, וואס איז מיר, גלויבט מיר, אז איך זאג אייך נישט קיין ליגען. איך ווייס אליין נישט, אבער כ'האב פאר עפיס מורא. דאס הארץ שרעקט מיך שטארק.

— דאס איז א סימן, אז דו ביזט קראנק נישט אויפ'ן גוף נאר אויף דער נשמה. דעמאלס ווען די נשמה פייניגט זיך, דעמאלס טוט וועה דאס הארץ. האסט שווערע געדאנקען, צו שווערע, אז דו זאלסט זיי קענען אריבערטראגען.

— אמת, אורח, אמת, כ'וועל דאס נישט אריי־בערטראגען. ס'ליגען מיר שווערע שטיינער אויפ'ן קאפ, וועלכע וועלען מיך דערדריקען. ס'איז נישט פאר מיינע כוחות.

— ווארף אראפ פון זיך די דאזיגע שטיינער, ווייל אנדערש וועסטו אומקומען, וועסט נישט האבען נישט די וועלט און נישט יענע וועלט, דיין נשמה מוז אויסגעלייטערט ווערען.

פישעל האט געפיהלט, ווי ער ווערט צוגעבינדען צו דעם פרעמדען יודען. זיין בליק האט פישלען איינגעגאנצען פערכאפט.

— יוד, איך וועל מיטגעהן מיט אייך, איך וועל ווערען א נע־ונדניק אזוי ווי איהר, אומעטום זיין א פרעמדער ווי איהר, איך וועל מיטגעהן מיט אייך, איך וועל זיין אייער משמש.

—דאס איז די איינציגע עצה פאר דיר, אבער איך וויל דיך נישט צורעדען דערצו. דו טארסט דאס נישט טון. וואו איז כיבוד אב? האסט אנ'אלטען בלינדען טאטען, דעם רב פון שטעטעל, דו ביזט דער איינציגער מענש, וועלכען ער האט אויף דער וועלט....

— אויך אמת יוד, אויך אמת, טא וואס־זשע זאל איך טון?

— פערטרייב די מרה־שחורה פון דיר, פער־יאג דיינע געדאנקען אין די וויסטע וועלדער אריין אין דעם טיפען טייך. זיי שטארק.

— ווען איך וואלט דאס געקענט. — האט פישעל געזאגט, פערברעכענדיג די הענד. — ווען איך וואלט דאס געקענט, דעמאלס וואלט מיר גוט גע־ווען, כ'וואלט נישט געדארפט קיינעמס עצה, אבער דאס איז דאך נישט מעגליך. די שווערע, האפנונגס־לאזע געדאנקען האבען איינגאנצען פערנומען מיין מוח און מעהר גארנישט געהט מיר אין קאפ אריין.

— געה צו דיין טאטען ,דעם רב, און זאג איהם, אז איך האב געהייסען, אז ער זאל דיר ער־לויבען מיטצוגעהן מיט מיר.

פישעל איז אויפגעשפרונגען פון ארט און מיטן גרעסטען דרך־ארץ זיך אוועקגעשטעלט פאר דעם פרעמדען.

— וואס זאל איך זאגען? וועגען וועמען זאל איך רעדען?

— כ'בין נישט אליהו הנביא, און נישט קיין למד־וואווניק. זאג דיין טאטען, אז דער רבי שלמה האט דיר דאס געזאגט.

פישעל האט נישט איינמאל געהערט וועגען רבי'ן ר' שלמה. נישט איינמאל האט מען אין שטע־טעל גערעדט וועגען איהם און מ'האט געוואוסט, אז ער געהט איבער פוילען אלס נע־ונדניק, בע־ווייזט זיך אין פערשידענע שטעטלעך און ביז מען דערקענט איהם ווערט ער פערשוואונדען.

— געה צו דיין טאטען, — האט ר' שלמה געזאגט — און זאג איהם, וואס איך האב דיך געהייסען.

פישעל האט נאך עפיס געוואלט רעדען מיט'ן רבי'ן, אבער ר' שלמה האט דערצו נישט דערלאזט.

— זאלסט נישט מפרסם מאכען, בחור, אז איך בין דא. איך פערלאנג דאס נישט. זאג דיין טאטען דעם רב, אז ער זאל נישט צו מיר אהער־קומען, ווייל איך וועל צו איהם קומען. אין יעדער שטאט און שטעטעל וואו איך קום אין מיין וואנ־דער־וועג, געה איך צום רב. איך וועל אויך זיין ביים היגען רב. געה, ווייל איך וועל לאנג דא נישט פערבלייבען.

פישעל איז אוועק און אפילו נישט געפרובט צו ענטפערען מיט קיין איין ווארט, ער האט געטראפען זיין פאטער נאך ביים דאווענען.

(המשך קומט)

⊙ פארק ⊙
העלענאוו
טעל. 209-32

אין פראגראם: יודישע פאלקס-מוזיק.

שבת, דעם 25 יולי. 8.45 אווענט, נאך דעם קאלאסאלען ערפאלג
איינציגער קאנצערט
ליבלינג פון לאדזער פובליקום
ראלאפאלמאן
פון דער בעריהמטער פאלקס-זינגעריז, דער שטאלץ פון דער יודישער עסטראדע,
אין איהר נייעסטען שלאגער-פראגראם!
סימפאנישער ארקעסטער אונטער דער ליטונג פון דיר. ס. פיעטרושקא.
איינטריט אין גארטען פון 2 נאכמיטאג. פון 4 נאכמ.
איינטריט-בילעטען צו 80 גר. פערקויפט די קאסע פון העלענאוו. אזלגאווע אין פארפערקויף צו 54 גר. צו בעקומען אין קאסע פון פילהארמאניע אויך אין דער טערקישער קאנדיטאריי פיעטריקאווער 12.

דער טרויעריג בעריהמטער ראטמאן בעלקא און זיינע 8 חברים זענען איינגעזעצט געווארען אין תפיסה

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, האט אויף דעם מיטינג פון די סטרושעס, וואס איז פארגעקומען דעם פערגאנגענעם זונטאג, אויסגעבראכען א געשלעג מיט אנ'ענדעקישער באיבקע, וועלכע האט וועלענדיג אויפרייסען דעם מיטינג, זיך געווארפען אויף די אנוועזענדע מיט קאסטעטען און „פאראגראפען". ביי דעם געשלעג זענען מעהרערע פעריאן פערוואונדעט געווארען. פאליציי האט ארעסטירט קרוב 50 פערזאן, נאך דער ערשטער אויספארשונג זענען 23 בעפרייט געווארען. איצט נאך דער אויספארשונג זענען נאך 14 בעפרייט געווארען געבליבען אין ארעסט זענען 9 אוואנטוריסטען, אלע מיטגלידער פון דער ענדעקישער פארטיי, דאס זענען: דער טרויעריג בעריהמטער גזוו. ראטמאן בעלקא און זיינע חברים: ראדזשעווסקי, וואיטיניאק, פאיד-לאק, בורסעוויטש, קושיוואניאק, לאסקאזיסקי, קאזשארא און פאביש. זיי זענען אפגעפירט געווארען אין דער תפיסה אויף דער קאפעי-ניקא.

„שתי פעמים חי" ביי א גלעזער משקה...

געגנבעט אנ'אייזענע בריק און ציגיי-נערישע וויזיטעו

(א) אויף נאווראט גאס, האבען גנבים צוגע-נומען א אייזען בריקעל, וואס ווערט בענוצט ביי די שטאטישע ברוק-ארבייטען.

* * *

סטעפאן יוזשוויאק (קילינסקיעגא 104) האט געמאלדען דער פאליציי, אז ער האט זיך „געבאוו-יעט" מיט זיין חבר טאדעאוש מוקיי צוזאמען מיט צווי גאסען-פרויען, און „כטוב לב" סטעפעטשע ב' ביאלא גלאווקע", האבען זיי איהם רעווידירט די קעשענעס און גענומען ביי איהם „שתי פעמים חי"—36 זהובים און פאריי.

* * *

אין א געשעפט אויף פעטריקאווער 107 זע-נען ארעסטירט געווארען ווילהעלם און אירענע באניעצקי און אלגא פאדעמבסקא, וועלכע האבען געהאלט ארעפאזען סטליכע פיל-פעדערן.

* * *

אויף פיענקא 23 האבען זיך ארייגעבקומען ציגיינער'ס און צוגענומען ווערט-זאכען פאר 45 זל.

געגאנגען פון א „שטיקעל ארבייט"

און געבעך 'מיאוס אריינגעפאלען

(א) אויף דרעוונאווסקא גאס האט א פאליציי-אגענט פערהאלטען דעם בעקאנטען גנב מיעט-שיסלאוו סאגאנאווסקי מיט א זאק אויף די פלייצעס ווי ס'האט זיך ארויסגעשטעלט האט זיך אין דעם זאק געפונען וועש און מלבושים, וואס שטאמען פון א גנבה פון גלאוואצקי'ס וואוינונג (דרעוו-נאווסקא 36) די זאכען זענען אפגעגעבען געווארען דעם [אייגענטימער, און דער שלימזל'דיגער גנב איז דערוויל אריין אין טורמע.

שרעקליכער פארפאל

מיט אנ'ארבייטעריז בעת דער ארבייט

(א) אין דער פאבריק פון דער אקצ.-געז. שייבלער און גראהמאן (טארגאווע 48) איז בעת דער ארבייט געשעהען אנ'אומגליק מיט דער ארבייטערין יאנינא פאקאס. די מאשין האט ארייג-געכאפט די האנד און אפגעריסען צוויי פינגער. אין אנ'ערנסטען צושטאנד איז זי אפגעפיהרט גע-ווארען אין שפיטאל.

סתם אזוי

מיט א טוימ-שלעגער איבער'ן קאפ...

(א) אויף זגערזשער גאס, איז נעכטען אווענד בעפאלען געווארען מאריאן באיאלא. דער אנפאלער פראנטישעק ווענצלעווסקי, האט איהם מיט א קאסטעט געפעגט דעם קאפ, אין א גאסן צו-שטאנד איז ער אפגעפיהרט געווארען אין שפיטאל וואנצלעווסקי איז ארעסטירט געווארען.

אהיימפארענדיג פון אנדזשעיעוו

צוזאמענשטויס פון צווי אויטאס און א געשלעג צווישען די שאפערס

אויף'ן וועג צווישען אנדזשעיעוו און לאדז, האבען זיך נעכטען צוזאמענגעשטויסען 2 אויטאס. ביידע אויטא'ס זענען בעשעדיגט געווארען.

אין שייכות דערמיט, האט אויסגעבראכען א געשלעג צווישען די שאפערס. איינער פון די צע-שעדיגטע שאפערס, יאן קאטשמארעק האט וועגען דעם פארפאל געמאלדען דער פאליציי.

Dr. med. **Trepman**
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט-קראנקהייטען.
בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע.
זאוואדזקא 6, טעל. 234-12
נעמט אן פון 8—11 נאכמ. און פון 6—8 אווענד,

בריף אין רעדאקציע

גלייכשטעלונג

אין צוזאמענהאנג מיטן נעכטיגען רוף פון „צענ-טראלען יוד. האנדוו. פערבאנד אין פוילען, עקספאר-זיטור אין לאדז, פעטריקאווער 45 געפינט זיך צווי-שען די אויסגערעכענטע צעכען און פעראיינען אויך אונזער קארפאראציע, שטעלען מיר פעסט, דאס מיר געהערען נישט צו קיין שום צענטראלע אזוי לאנג, ביז דאס גאנצע יודישע האנדווערקערטום אין לאדז וועט נישט זיין פעראייניגט.

מיר ראטען פארן אפדרוקען די דאזיגע גלייכ-שטעלונג.

די פערוואלטונג פון די שאכטעל-מאכער-קארפאראציע קילינסקיעגא 40 סעקרעטאר (—) מ. פרונקעל

א שגעון-אנפאל אין ווישניאווא-גורא

מ'האט זי געבראכט א געבונדענע קיין לאדז

(א) נעכטען האט א לעטניטשקע אין וויש-ניאווא-גורא בעקומען א שגעון-אנפאל, מיט גרויס מיה איז געלונגען זי צו בינדען. זי איז אפגעפירט געווארען קיין לאדז אין שפיטאל.

KINO TEATR
MIRAŻ
היינט און פאלג. טעג!
די ארעכטיגסטע וויענער קאמעדיע א. נ.
„PIOTRUŚ"
אין די הויפט-ראלען:
FELIX BRESSART
HANS JARAY
אנהויב 4 נ"מ, שבת און זונטאג—12 בייט.

פארזיכטיג מיט פרימוס-מאשינקעס!

שווער פערוואונדעט ביי אנ'אויפרייס

(א) בעת אנ'אויפרייס פון א פרימוס מאשין, אויף לעלעווסקא 51, האט דער אייגענטימער מיקא-לייטשיק בעקומען שווערע בראנד-וואונדען, פון אויפרייס האט אויסגעבראכען א שרפה, וועלכע איז באלד איינגעלאשען געווארען, מיקאלייטשיק איז אפ-געפיהרט געווארען אין שפיטאל!

אליין איז ער א קצב

און פאבריצירט א ביסעלע „וואורסט" אויך...

(א) אין דארף קעסאוו אונטער לאדז, האט די פאליציי-אגענטור א שפירט-פאבריקעל, וואס ס'האט געפיהרט דער ארטיגער קצב רודאלף פוקס, אזוי ווי ער פלעגט צושטעלען פלייש און קעלבאס אויף „שלעבען" האט ער אין איין וועג צוגעשטעלט וואורסט" פון אייגענער אויסארבייטונג. די געפונענע „סחורה" איז קאנפיסקירט געווארען און דער פוקס איז איינגעשלאסען געווארען.

Doktór Z.
HENRYKOWSKI
ספעציעל-ארצט פאר מענער - שוועכע, ווענערישע און הויט-קראנקהייטען
טראוגוטא 9 טעל. 262-98
נעמט אן פון 8—1 און פון 5—9 אווענד
זונטאג פון 9 פריה ביז 12.30 מיטאג
פאר אונבעמיטעלטע — לעטשניצע-פרייזען

ר. מלאד
דאן-דאמינגא
ראמאן

126

אבער אידער מען האט צייט געהאט דאס אויסצופינען און מיטצוטיילען ווי א וויכטיגע מלוכה-געהיימניש, האט אומגעריכט אויסגעבראכען דער אויפשטאנד, און ווי א אנגעצינדענע כוואליע האט דאס פייער געפליצט, אין איין טאג האבען די פלאמען פון דער רעוואלוציע ארומגענומען אלע פיר טיילען פון שטאט און מיטגעשלעפט די פארשטעטלעך, די גאנצע געגנט פון בראז איז געווארען א מיליטערישער לאגער. ארבייטער האבען גענומען שטראמען מאסענווייז צו די פאבריקען, ווי צו א פערזאמלונגס צענטער, דאס מיליטער איז ארויס און זיך פערבאריקאדירט, זי האט אפגעשניטען די אייזענבאהן-פערבינדונג מיט כאנאס און ריא-דע-זשאנעירא, די דעמער פון דירעגירונגס-הייזער זענען געווארען פערלייגט מיט מאשין-ביקסען, פולעמיאטען, הארמאטען-רעדער האבען זיך געקאלעכט איבער דעם שטיינערנעם ברוק פון די גאסען און פערדישע קאפיטעס האבען געשפיגעלט מיט פונקען פון זייער גאלאפ.

וואס א שעה שפעטער איז אלץ די אומרואיגקייט געוואקסען, צוערשט האט זיך די בעפעלקערונג געהאלטען שטיל און פארזיכטיג, די געשעפטען זענען געעפענט און פערמאכט געווארען עטליכע מאל דורכן טאג. אט האט זיך ארויסגעוויזען אז עס איז שטיל און רואיג. פאליציי און זייערע בלויע מונדירען מיט די רויטע לאמפאסען האבען זיך געהאלטען פיינדלעך און ארטיג. זיי האבען געפרובט ברענגען אין ארדענונג די בעוועגונג איבער די גאסען. וואס האט זיך איצט געמישט פון ארבייטער. סוחרים און מיליטער לייט, בעוואפענטע און נישט בעוואפענטע, אלעמענס נערוועז זענען געווען אנגעשטרענגט עס איז געגאנגען אן עמיצער זאל אומגערן א שנעלערן טראט מאכען, האט זיך שוין אנגעהויבען א געלויף... האט מען די קליינע פערהאסט און מענטשען האבען זיך געראטעוועט אין די פארהייזער, אין די האטעל-האלעס, אין די קינאמאטאגראפען, די שטאט איז באלד אפגעריינעגט געווארען פון ציווילע מענטשען און נאר דאס ריטמישע קלאפען פון די פערדס טריט, אייגעשפאנטע אין הארמאטען, און לאנגער-וועגענער האט אפגעקלונגען איבער דעם ברוק ווי פון הוליי צעטרהנטע גלאקען.

נעכטען אוועטער-צו זענען שוין אלע געווען אין זייער שטובען און מיט פחד ארויסגעקוקט אלע ווייל דורך די פראנט-פענסטער אויף דער שטאט. וואס האט זיך געהילט אין שאטענס און די ליכט פלעקען פון די גאס-לאמפען האבען זיך געוויגט אויף די מויערן און פארקאנס.

די איינוואוינער זענען נישט געוויינט געווען צו אזא שטילקייט, עס האט זיך אינם שווייגען פון דער שטאט געטראגען דער אומרוה און שרעק פאר דעם וואס דארף קומען. פון זיך אליין האט זיך אין יעדען הויז אנגעהויבען א בעווארעניש און פערזארגען זיך. מען האט גענומען שפארען פון דער שפייז וואס איז ביי ווענען עס איז פערבליבען מען האט געגט מען זיך איבערציהען פון די פראנט-צימערן אין די הינטערשטע, קלאר איז נישט געווען אזוינס, וואס דא קומט פאר. מען האט מיט הארץ-קלאפעניש דער-ווארט שיסעס, געשרייען, און עס זאל געשעהן און גע-צימערט דערפאר. ענדליך שפעט אינאווענד האט זיך פון ערגעץ אנגעטראגען א ווידער-קול פון א הארמאט-מען-שאס. דער שאס איז געווען געגנג שטארק אז די שויבען זאלען זיך צעקליסען, ווי ציינער אין א מויל, און א ציטער איז לאנג געשטאנען אין די אויערן, מען האט געשוויגען און געווארט אויף נאך א שאס. אבער דער צווייטער איז שוין נישט געקומען. האט דאס איבערגעלאזט נאך א גרעסערע אומהיימליכקייט, די אומהיימליכקייט פון אומבעשטימטען, פון וואס ס'בעוונטריגען און מאהנענדיגען. ערשט ווען די מעהרסטע פון די איינוואוינער האבען שוין בעשלאסען זיך צו לעגען. האט זיך אנגעהויבען אנ'איבערשיסונג פון ביקסען און רעוואלווערן, עס האט זיך אויסגעדראכט ווי א האגעל פון שטיקער האלץ וואלט זיך געשאסען איבער די דעכער, מען האט נישט געקענט וויסען און פעסטשטעלען פונוואנען און פון וועלכער ריכטונג דאס קומט. מען האט זיך משער געווען און געחשבונט אז דאס איז פון דער לארגא דא קאמפיס, פון דער הויפטקאזארמע, אנדערע האבען געדרונגען אז די שיסעריי קומט פון בראז און ווען צוזאמען מיטן איבערשיסען זיך האט אלעמאל געטון א פעם אנדערש א רייס-אויף, מיט א בראזג, ווי מיליאנען מאטען וואלטען זיך צעשריגען, דעמאלט האט מען פערשטאנען, אז עס איז שלעכט, און אז די לאגע איז ערנסט, אז די צוזאמענשטויסען האבען זיך שוין אנגעפאנגען. אויב אזוי, וועט סאן-פאולא זיכער אפגעווישט ווערען פון דער ערד...

איינערפריה האט שוין די שטאט אויסגעזעהן ווי א מיליטערישער לאגער הינטער די פייער-ליניעס פון א מלחמה. דער גארניזאן פון סאן-פאולא איז גע-ווען אין פולער אמוניציע, מאטאציקלען מיט איילענ-דיגע אפיצירען האבען זיך געיאגט מיט שנעלקייט. דאס קלאפען פון דער פארע דורך די רעדער ארויס האט געמאכט דאכטען אז דאס שיסט מען זיך אפ. די פאליציי האט אנשטאט רעוואלווערן, איצט גע-טראגען ביקסען, אהן א שיעור ציווילע מענשען זענען געווען בעוואפענט, מען האט געאיילט, זיך געיאגט, מארשירט צופוס אויף פערד און געפלויגען אויף אויטאמאבילען.

ביטאג זענען די איבערראשונגען געווען שיטערע און בלייבע. ווי נאר די נאכט האט זיך איינגעשטעלט אזוי האט אויסגעזעהן ווי עס קייקלען זיך שטיקער וואלקענס איבער די דעכער פון סאן-פאולער הייזער און צוזאמען מיט די וואלקענס שפרינגען אפ אין די וועגער קאלערט שרויפען און די פולעמיאטען האבען גע-ציטערט אין אזא אויסגעהיילטען רוים אריין ווי א גאס רעגען וואלט געפאלען אויף אנגעשטעלטע פויקען...

אויפן דריטען טאג האט מען זיך שוין דער-וואוסט פון די צייטונגען וואס זענען נאר דערשינען אין דער פארם פון ביולעטינען, אז די אפיצירען וואס געהערען צו דער פעדעראלער מאכט זענען בעזעצט פון די רעבעלען, דער באהן-פערקעהר און טע-לעגראף, טעלעפאן מיט ריא-דע-זשאנעירא און די גארד-פראווינצען זענען איבערגעריסען, א גרויסער טייל פון דעם נאציאנאלען פלאט, וואס געפינט זיך אין סאנטאס, האט זיך פעראייניגט מיט די אויפ-שטיינדיגע. סאנטאס ליגט אין די הענד פון די סאן-פאולער, אז די פאליציי האט זיך דערקלערט לאיאל צו דעם פרעזידענט דאקטאר קארלאס דע קאמפאס, און היט זיין פאלאץ און דאס רעגירונגס הויז, און גרויסע שלאכטען ווערען דעריבער דערווארט.

עס האט זיך אנגעהויבען שפירען א מאנגעל אין שפייז-פראדוקטען, פון די שטעטלעך ארום האט מען מורא געהאט צו קומען אין סאן-פאולא, מען האט שוין גענומען שפירען די פאלגען, אבער קוים איז עס נאך אנגעגאנגען אהן ערנסטע אינצידענטען, האט מען אלץ די זאך יעט גענומען שווער, ערשט אויפן דריטען טאג האט זיך בעמערקט א אומצופרידענהייט און א נערוועזער אויסדרוק אויף די אפיצירען, מען האט נאך שנעלער פערשטארקט דאס קנאקען פון די מאטאציקלען און פערגרעסערט דעם געיעג פון אויטאמאבילען, די ביולעטינס האבען איינגעזאגט אויפגע-הערט צו דערשיינען, די מיליטערישע פערוואלטונג פון סאן-פאולא וואס האט איצט איינגענומען בעהערשט די שטאט האט ארויסגעגעבען פעראורדנונגען, וואס זאגען שטארק דערמאהנט אין די מלחמה-דאגען מען האט זיך דערוואוסט אז דאס פעדעראלע מיליטער רוקט זיך ארויף צו סאן-פאולא דורך דער אייזענבאהן-וועג און עס שיקט א נייעם פלאט פון קריגס שיפען קיין סאנטאס.

מען האט דערווארט גרויסע שלאכטען אויף צוויי פראנטען. און ביידע ביי די טויערן פון סאן-פאולא. די מיליטערישע ליטונג האט פער-מעהרט איהרע רייהען מיט ציווילער בעפעלקערונג וואס האבען זיך אין גרויסע מאסען פערשריבען אלס פרייוויליגע. זיי זענען געקומען מתנדבים פון די קאנוי פלאנטאציע פעלדער ארום. עס איז זיי ניחא געווען אריינצושרעטען אין די עסקאדראנען, איידער זיך פרעגלען אונטער דער גליהענדיגער זון. זייערע פערוואלטערס זענען סיידוי אפגעצויגען אין די דרום שטאטען פון לאנד, כדי פונדערווייטענס געגען בעאבאכטען דעם גאנג פון אויפשטאנד און זיך קאמוניקירען מיט דער וועלט דורך שכנותדיגע לענדער.

(פארטזעצונג קומט).

ווארשאווער אפיציעלע בערזע

דעוויזען:

האלאנד	360.00
לאנדאן	26.58
ניו-יארק (קאבעל)	528,7/8
פראג	21,95
ציריך	173–

אפיציעלע פראצענטיגע פאפירען

באנק פאלסקי	97
3 פראצ. אינוועסטיציע I. פרעמירטע	64,50
3 „ „ II.	63.25
4 „ דאלארובקע	48.00
7– „ סטאביליזאציע	49.00
5– „ ווארשאווער	53.75
5– לאדזשער	48,00

דוד זיידערמאן און חנה לערנער אין לאדז

די באליבטע ארטיסטען דוד זיידערמאן און חנה לערנער זענען אין דער היינטיגער וואך געקומען צו פאהרען אויף א קורצער צייט אין זייער היימשטאט לאדז.

בעזוכענדיג אונזער רעדאקציע האבען די געסט איבערגעגעבען זייערע איינדרוקען איבערן יודישען לעבען אין פראנקרייך און ענגלאנד, וואו זיי האבען אין לעצטען יאהר געשפילט מיט גרויס ערפאלג.

אין פאריז האבענדי ארטיסטען געשפילט דעם גאנצען פאריגען ווינטער-סעזאן. נאכדעם האבען זיי געשפילט אין ענגלאנד אין די שטעט לידז, מאנטשעסטער א. א.

צום נייעם סעזאן זענען די ארטיסטען ווייטער אנגאזשירט געווארען אויף גאסטראלען אין אויסלאנד.

טעאטער, מוזיק און פערוויילונג (קאמוניקאטען)

צום לעצטען מאל „א חתונה אין שטעטל"

מיט פסח׳קע בורשטיין אין „ראזמאיטאשטשי"

גישט געקוקט אויף דעם אויסערגעווענליכען שטורמישען ערפאלג, וואס עס האט די אפערעטע „א חתונה אין שטעטעל" אין טעאטער „ראזמאיטאשטשי" מיט׳ן גרויסען קינסטלער פסח׳קע בורשטיין אין דער הויפט-ראלע, ווערט די דאזיגע אפערעטע היינט געשפילט צום לעצטען מאל. צוליב דעם, וואס פסח׳קע בורשטיין איז געצוואונגען צו פערקירצען זיינע גאסטראלען אין פוילען און צוריק אפפאהרען קיין אמעריקא אנהויבען דעם ווינטער-סעזאן.

„א חתונה אין שטעטעל" געהערט צו איינע פון די שטארקסטע אפערעטען פון בורשטיינ׳ס רעפערטואר.

דער לאדזער יודישער טעאטער-עולם וועט זיכער אויסנוצען די געלעגנהייט און מאסענווייז בעזוכען די דאזיגע פארשטעלונג פון „א חתונה אין שטעטעל", וואס ווערט היינט געשפילט צום לעצטען מאל.

לאלא פאלמאן היינטיגען שבת אין העלענאוו.

די אומפערגלייכליכע יודישע פאלקס-זינגערין — דער ליבלינג פון לאדזער פובליקום, לאלא פאלמאן, וועמענס קאנצערטען עס זענען לעצטענס ארורך מיט א ריזען ערפאלג, וועט אויפ׳ן פערלאנג פון פובליקום היינטיגען שבת 8.45 אוועגד אויפטרעטען מיט נאך אנ׳איינציגען קאנצערט אין איהר שלאגער-פראגראם.

עס וועט אויך אנטיילנעמען דער סימפאנישער ארקעסטער אונטער דער לייטונג פון פאפולערען דיריגענט ס. פיעטרושקא.

ראדיא-פראגראם

דאנערשטאג, דעם 23-טען יולי

6.03 מוזיק (פליטען), 6.33 גימנאסטיק, 6.50 מוזיק (פליטען), 7.20 ידיעות, 11 מוזיק (פליטען), 11.57 צייט-סיגנאל, 12.03 קאנצערט, 12.55 פליטען, 1.05 מיטאג-ידיעות, 3.27 לאדזער בערזע, 3.30 ווירטשאפטליכע ידיעות (פון ווארשא), 3.45 „דער אוצר אין קוימען"— שמועס פאר קינדער, 4 קאנצערט פון משעבאטשינעק, 4.45 רעפעראט וועגען ראטען - פערבאנד פון יעזשי מאיעווסקי, 5 קאנצערט, 5.50 פעליעטאן, 6 שמועס, 6.15 פליטען, 6.35 רעקלאמע-קאנצערט, 6.45 פון פ. ק. א., 6.50 אקטועלער שמועס, 7 הערשפיל, 7.40 פארטעפיאן-קאנצערט, 8.10 אלטע מעלאדיעס, 8.45 אווענד-ידיעות, 8.55 אקטועלער שמועס, 9 „אונזערע לידער", 9.30 קאנצערט, 10 ספארט-ידיעות, 10.15 טאנץ-מוזיק.

קלאנג-קינא **CAPITOL** זאוואדזקא 16

גרויסער דאפעלטער שלאגער-פראגראם!

(2 „די וועלט געהט פארווערטס" מאנומענטאלע עפאפיי. אין דער הויפט-ראל Madlen Carroll

„DWIE JOASSIE" אין די הויפט-ראלן: JADWIGA SMOSARSKA, M. ZNICZ, BRODNIEWICZ

אנהויב 4.30 נאכמ. 7 און 9 אווענד.—

Dr. med. H. LUBICZ
ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43). טעלעפאן 141-32
עמפפאנגס-שעה׳ן 8-10, 2-12 און 5-8 אווענד

לעטשניצע פאר וועגערישע-קראנקע מענער · שוועכע און הויט-קראנקהייטען פון דאקטוירים ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעגליך פון 9 פריה ביז 9 אווענד. פרויען און קינדער נעמט אן א פרויראקטאר פון 11-1 און פון 5-7 אווענד.
א בעראטונג 3 זל.

Zastrzyki — Opatrunki — Dyżury
Dyplom. siostra-pielęgniarka
RÓŻA BECAKÓWNA
Piotrkowska 83, tel. 248-31
prawa of. III wejście, II piętro.

מאדערנע שילדען און בוכשטאבען לויט פלענער
נאך די נייע פעראררדענונגען — פיהרט אויס שנעל און אמביליגסטען די בעוואוסטע פירמע
FUCHS
50 PIŁSUDSKIEGO 50
סגז. פון 1896

CUKIERNIA „ZRÓDŁO"
PRZEJAZD 1, tel. 209-87 i 133-72
טעמפערהלט אויסגעצייכענטע לאדעם צוזאמען מיט סאדא-וואסער און וואפלעס א פארציע 35 גר.
יארסקע אווענדברויטען פון 4 נאכמ. צו 1 זל.

Dr. J. LUBICZ
כירורג און ארטאפעד
צוריקגעקעהרט.
פאלודניאווא 9
ארדינירט אויך אין ווישניאווא-גורא ווילא אגינסקי.

קליינע אנאנסען 1 זלאטי אנאנם ביז 15 ווערטער

פרייע פאסטענס
ס׳ווערט געברויכט א קוואליפיצירטע וויקאנטשארקע צו טריקאטאזש, ביי קופערמינץ, זאוואדזקא 18.

פערשידענעס
איך וויל קויפען א קינדער-וואגעוק אין א גוטען צושטאנד. אפערטען אונטער „Wózek" אין אדמ.

ראהמאשינען (Draparki) סיסטעם Rekord און Union צו בעקומען אין דער מעכאנישער שלאסערײ און שווייסערײ פון
E. MOTYL
ŁODŹ, POMORSKA 37
tel. 248 06
ווי אויך זעמטליכע מאשינען-רעפעראטורן און ספעציעל פאר שאכטעל-מאכער, בוכבינדער און לינירער-מאשינען.

וויכטיג פאר אלע!
דרוקערײ בראמבערג
8 - לאדז - 8 צעגעלניאנא
טעלעפאן 255-09.
טריקאטאזש-סוחרים טריקא-עטיקעטען
שטריקף-פאבריק: שטריקף-באנדעראלען
וואש-פאבריקן: פעקעטער, עטיקעטען און מיטען
קאנפעקציאנערען מיטען-עטיקעטען
שניידער-מייסטער מאס-ביכער
בעקער-מייסטער ברויט-צעטלען
בריפבויגען, קאנווערטען, רעכנונגען ווי אויך חתונה-קארטען צו ביליגע פרייזען.

Dr. med. M. TAUBENHAUS
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11 טעלעפאן 246-09.
נעמט אן פון 8–9 פריה און פון 4–8 אוו.

Lekarz Dentysta
Jakób Botwinik
נעמט אן טעגליך פון 10 ביז 3 נאכמ. אין דער לעטשניצע „פאמאץ" רוג זגערזשער און לימאנאווסקיעגא 1, טעל. 101-29 און פון 4–10 אווענד אויף נארוטאוויטשא 13. —:— צוגענגליכע פרייזען פאר ארבייטסלאזע — הנחה.

PrywatnePogotowie
„SZYBKA POMOC LEKARSKA"
tel. 15-111
BAŁUCKI RYNEK
(Zgierska 56)
Czynne przez całą dobę bez przerwy.

DR. MED. L. Pikielny
UROLOG
ספעציאליסט פאר נירען, בלאזען און אורין-קראנקהייטען
NAWROT 8, tel. 219-90
נעהמט אן פון 4—7 נאכמיטאג
צוריקגעקעהרט.

לעטשניצע פאר וועגעריש קראנקע פון דאקטוירים ספעציאליסטען
לאדז, זאוואדזקא 1
טעל. 122-78
טעגליך פון 8 פריה ביז 9 אווענד.
וועגעריש-קראנקע, מענערשוואכע און הויט-קראנקהייטען
אנאליזען פון בלוט און אורין
די פערהיטונגס-סטאציע
איז טעגליך א גאנצען מעת לעת
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל
א בעראטונג 3 זל.

דאס ביליגסטע יודישע אפטיק-געשעפט

„OPTICUM"
28 פיעטריקאווער 28
בעזיצט אויף לאגער א גרויסען אויסוואהל פון פערשידענע ברילען, בינאקלען, אלערליי צילינדער-גלעזער, קאמבינירטע גלעזער, טערמאמעטערס.
אלעס צו די ביליגסטע פרייזען.
ס׳מערן אויך אויסגעפיהרט זעמטל. רעפעראטורען פינקטליך און רעעל. — בעמערקט די אדרעס: עס ווערען אנגענומען אלע ארט רעצעפטען פון די ה״ה דאקטוירים.

Lek.-Dentysta
Jakób Karmazyn
פאלודניאווא 2, טעל. 114-36
צוריקגעקעהרט
נעמט אן פון 9–1 און פון 4–7 נאכמ.

DR. S. Kantor
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען (מענער-שוואכע)
90 פיעטריקאווער 90
טעל. 129-45
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 6—9 אוו.

Dr. med. M. JAKOBSON
כירורג
ביינער-כירורג-ספעציאליסט
D-ra Sterlinga 22
Nowa-Targowa) tel. 174-42.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער - שוואכע
אבדזשעטשא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1טער שטאק
נעהמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אווענט
זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג.
ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען

Dr. Wajnberg
צוריקגעקעהרט
ספעציאליסט פאר לונגען, הארץ און סקלעראז קראנקהייטען
פיעטריקאווער 145
טעל. 126-02
נעמט אן פון 9-10 פריה, 3-5, 8-9 אוו.

ד״ר העללער
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער - שוועכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8–11 און פון 4–8 אווגט.
זונטאג פון 10–2 מיטאג.
פאר פרויען – א ספעציעלער ווארטע-זאל
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

וויכטיג פאר פאבריקאנטען און האנדווערקער
שווייסונג, מאשינען-טיילען און רעפעראטורען
פיהרט אויס ביליג די מעכאנישע שלאסערײ
י. רעדער
11 ליסטאפאדא 11/13
(רוג זאכטדניא)

הימען אייער געזונד
קענט איהר נאר, ווען איהר וועט עסען די געשמאקע מיטאגען אין בעוואוסטען היגיענישען רעסטאראן פון הערמאן לעווינסקי, פילסודסקיעגא 39, פראנט צווייטער שטאק. טעל. 169-94.

עלטסטער פעלדשער
ש. דערעש
לומאמירסקא 4, טעל. 184-78
נעמט אן פון 8–10 פרי, פון 1.30–4 נ״מ און פון 6–7 אווענד.

Dr. med. Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען בלאז און אורין-קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אווענט.

Dr. B. Hurwicz
Choroby skórne i weneryczne
Piotrkowska 10
נעמט אן פון 8-11 און פון 5-9 אוו.
זונטאג און יום-טוב – פון 8–1 בייטאג.

אנאנסען - פרייז:

מארגן טעקסט — 18 גר. פרייטאג און ערב יו״ט — 24 גר. נאכן טעקסט — 12 גר. פרייטאג און ערב יו״ט — 18 גר. פאר א מילימעטער-שורה אין דער זייט 10 שפאלטען.

אין טעקסט — 40 ר. פרייטאג און ערב יו״ט — 60 גר. פאר א מילימעטער-שורה. אין דער זייט 4 שפאלטען. נעקראלאגען: 20 גראשען א מילימעטער שורה (אין דער זייט 10 שפאלטען). קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל., יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גראשען. אויסער דער שטאט 50 פראצ. טייערער. אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט.

אבאנאמענטס-פרייז:

אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט אפטראגען אהיים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד — 7 זלאטעס א חודש; אמעריקא — 2 דאלאר א חודש.

פעהלערען וועלכע ענדערען נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדרוקען די אנאנס אדער צוריקצאהלען פאר דעם אנאנס. פאר׳ן אינהאלט און טערמין פון די אנאנסען איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיניסטראציע איז אפען בייטאג און ביינאכט אהן איבעררייס.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub. Redaktor odpowiedzialny: Chanon Kaufman.
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.